Ազգ

Azg armenian daily

1 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 2002 ՈՒՐԲԱԹ 19 (2464)

Ձերբակալվել է Թուրքիայի լրտես՝ Հայաստանի քաղաքացի

ՀՀ ազգային անվտանգության մարմինները ս. թ. հունվարի 26-ին ձերբակալել են Թուրքիայի հետախուզության գործակալի՝ Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացու, որը Թուրքիայի ազգային հետախուզության կազմակերպության (MILLI ISTIHBARAT TESKILATI-MIT) հանձնարարությամբ ծեռք է բերել եւ փոխանցել քաղաքական, ռազմական եւ տնտեսական բնույթի տեղեկատվություն: Հարուցվել է քրեական գործ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 59 հոդվածով (հայրենիքի դավաճանություն՝ լրտեսության ձեւով): Գործով նախաքննությունը վարում է ՀՀ ԱԱՆ քննչական վարչությունը:

ՀՀ ԱԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԶԼՄ-ՆԵՐԻ ՀԵՏ ԿԱՊԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

«Ազգ»-ի ունեցած տվյալներով, ձերբակալվածը թուրքագետ եւ թարգմանիչ Մուրադ Բոջոլյանն է:

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ

Խաթամին հիասթափեցրել է Բուշի «միջամտող, պատերազմ հրահրող, վիրավորական» ելույթը

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Դիվանագիտական վստահելի աղբյուրներից երեկ «Ազգը» տեղեկացավ, որ ԱՄՆ-ի՝ Իրանի Իսլամական Հանրապետությունը ռմբահարելը քիչ հավանական չի թվում: Ընդսմին, այդ աղբյուրները նշում են, որ Իրանը կռմբահարվի Իրաքից առաջ:

Նախագահ Բուշը Կոնգրեսի ելույթում նշել էր, որ ԱՄՆ-ի դաշնակիցների համար առանձնակի վտանգ են ներկայացնում ԿԺԴՀ-ն, Իրանը եւ Իրաքը, որոնք «իրենց դաշնակից ահաբեկիչների հետ կազմում են համաշխարհային չարիքի առանցքը», «այդ երկրների վարչակարգերը կարող են զանգվածային բնաջնջման զենք ստեղծել եւ հանձնել ահաբեկիչներին, վերջիններս էլ կարող են հարձակվել ԱՄՆ-ի դաշնակիցների վրա կամ ահաբեկել հենց ԱՄՆ-ին»:

Իրանին «սեւ ցուցակում» ընդգրկելը փոքր-ինչ անակնկալ էր, քանի որ սեպտեմբերի 11-ի իրադարձություններից հետո Թեհրանը ցանկություն հայտնեց պայքարել միջազգային ահաբեկչության դեմ, ԱՄՆ պաշտպանության քարտուղար Դ. Ռամսֆելդն անհեթեթություն համարեց «թշնամի լինել ե՛ւ Իրանի, ե՛ւ Իրաքի հետ միաժամանակ», Իրանը թեեւ չմիացավ այսպես կոչված հակաահաբեկչական արշավին, սակայն, համաձայն ամերիկյան ազդեցիկ լրատվամիջոցների, «հոկտեմբերի 8-ին, ամերիկա-բրիտանական ռմբահարումների սկսվելուց մի քանի ժամ անց, պաշտոնական Թեհրանը գաղտնի նամակ հղեց ԱՄՆ-ի իշխանություններին, խոստովանելով, թե դժբախտ պատահարների դեպքում Իրանը կօգնի ամերիկյան զինվորներին»: Չպետք է բացառել, որ Իրանը «սեւ ցուցակ» է մտել ԱՄՆ հրեական լոբբիի դրդումներով:

Նախագահ Բուշի ելույթին անմիջապես հետեւեց պաշտոնական Թեհրանի արձագանքը: Այսպես, Իրանի փոխարտգործնախարար Մոհամադ Սադրը «Սեդայե էդալաթ» թերթում ասել է. «Եթե «Ալ Ղաիդայի» եւ Թալիբանի անդամները ձերբակալվեն Իրանում, մենք նրանց ԱՄՆ-ին չենք հանձնի»: «Իրան դեյլի» թերթում արտգործնախարար Քամալ Խարազին դատապարտել է «Բուշի ամբարտավան ելույթը», իսկ նախկին նախագահ Ալի Աքբար Ռաֆսանջանին ասել է. «Ծայրահեղական Թալիբանի եւ «Ալ Ղաիդայի» երեւան գալուն օժանդակել է ԱՄՆ-ը»:

Իրանի բարենորոգչական նախագահ Մոհամադ Խաթամին կառավարության նիստում ասել է. «Մեր ժողովուրդն անկախության, ազատության, իսլամական հանրապետության համար պատրաստ է վճարել պահանջվող գինը»՝ Բուշի ելույթն անվանելով «միջամտող, պատերազմ հրահրող, վիրավորական»: «Նման ագրեսիվ տրամադրություններն ուղղակիորեն խթանում են իրանցի ժողովրդի առավել միասնականությունը եւ համերաշխությունն այն կառավարությունների դեմ հակադրվելու գործում, որոնց ախորժակը երբեք չի հագենա, եւ նրանք միշտ նպատակ են հետապնդում խառնվելու այլ պետությունների գործերին», ասել է Խաթամին:

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Փոփոխություններ կառավարության կազմում

Ինչպես նախատեսել էինք նախորդ օրվա համարում, նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը երեկ հրամանագիր է ստորագրել կառավարության կազմում եւ կառուցվածքում փոփոխություններ կատարելու վերաբերյալ: Կառավարության կառուցվածքից հանվել է արտաղրական ենթակառուցվածքների գործունեությունը համակարգող նախարարի պաշտոնը եւ, փաստորեն, միացվել տարածքային կառավարման նախարարությանը: Արդյունքում, տարածքային կառավարման նախարար Հովիկ Աբրահամյանը նախագահի հրամանագրով դարձել է տարածքային կառավարման եւ ենթակառուցվածքների գործունեությունը համակարգող նախարար:

Ինչ վերաբերում է ենթակառուցվածքների գործունեությունը համակարգող նախարար Դավիթ Զադոյանին, վերջինս ազատվել է զբաղեցրած պաշտոնից եւ հրամանագրվել գյուղատնտեսության նախարար՝ այդ պաշտոնում փոխարինելով Զավեն Գեւորգյանին, որն ազատվել է պաշտոնից:

ԽՈՍՔԻ ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ

Լրատվության օրենքի նախագիծը լուրջ թերություններ ունի

Հարցազրույցի համար պետական աշխատողին հոնորա՞ր

ԵՐԵՎԱՆ, 31 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Լրագրողական էթիկայի կոպիտ խախտում է համարում «Համագործակցություն եւ ժողովրդավարություն» հասարակական կազմակերպության նախագահ Մարկ Գրիգորյանը Հայաստանի արդարադատության նախարարության մշակած «Զանգվածային լրատվության մասին» օրենքի նախագծի այն դրույթը, որով առաջարկվում է հարցազրույցի համար պետական աշխատողին հոնորար տալ: Հունվարի 30-ին «Համաշխարհային ուսուցում» կազմակերպության նախաձեռնությամբ վերոհիշյալ նախագծի քննարկման ժամանակ Մ. Գրիգորյանը բացասաբար գնահատեց նաեւ լրատվության նկատմամբ վերահսկողության սահմանման դրույթը: «Փաստորեն, մենք ստեղծում ենք բյուրոկրատական մի մարմին, որտեղ մարդիկ ոչինչ չեն անելու», ընդգծեց նա:

Երեւանի մամուլի ակումբը ներկայացնող Մեսրոպ Հարությունյանն իր հերթին մտահոգություն հայտնեց օրենքի նախագծի այն կետի շուրջ, որով լիցենզիա է սահմանվում լրատվական գործունեություն իրականացնելու համար: Ըստ նրա, խոսքի, մամուլի ազատություն ռեչակած երկրում լրատվության լիցենզիա սահմանելն անիմաստ է, եթե չասենք անթույլատրելի:

Մ. Հարությունյանի գնահատմամբ, այս օրենքի ընդունմամբ պետությունը ցանկանում է առավելագույնս հսկողություն սահմանել լրատվամիջոցների վրա: Նա գտնում է, որ անհրաժեշտ է մշակել նոր նախագիծ, որի հիմքում դրված կլինի հետեւյալ սկզբունքը. լրատվամիջոցների առավելագույն ազատություն՝ խելամիտ պատասխանատվության առկայությամբ:

Պաշտոնյաները տենդագին հայտարարագրում են իրենց գույքը եւ եկամուտները

Հունվարի 31-ին լրանում էր վերջնական ժամկետը, երբ երկրի պաշտոնատար անձինք՝ ՀՀ նախագահը, ԱԺ պատգամավորները, կառավարության անդամները, դատավորները, տեղական ինքնակառավարման մարմինների ղեկավարները, ԿԲ ղեկավար աշխատողները, ԿԸՀ-ի անդամները եւ նրանց մերձավորները պետք է ներկայացնեին իրենց գույքի եւ եկամուտների հայտարարագրերը: Ընդունված օրենքի համաձայն, հայտարարագիր ներկայացնողների ընդհանուր թիվը կազմում է 3000, որոնք, սակայն, մինչեւ ժամկետի ավարտն ամբողջովին չեն ներկայացրել փաստաթղթերը: Երեկ՝ ժամը 20:00-ի տվյալներով, պետեկամուտների նախարարությունից հայտնեցին, որ հայտարարագրերը նախարարություն հանձնողների մի հսկայական հերթ է գոյացել: Ամենայն հավանականությամբ, բոլորը չեն հասցրել մինչեւ ժամկետի ավարտը ներկայացնել հայտարարագրերը: Ըստ օրենքի, ուշացողները պետք է վարչական տուգանքի ենթարկվեն նվազագույն աշխատավարձի 100-ապատիկի չափով: Սակայն քանի որ հայտարարագրեր ներկայացնելու առաջին տարին է, համապատասխան մարմինները մեղմ մոտեցում կցուցաբերեն:

Գ. Ա.

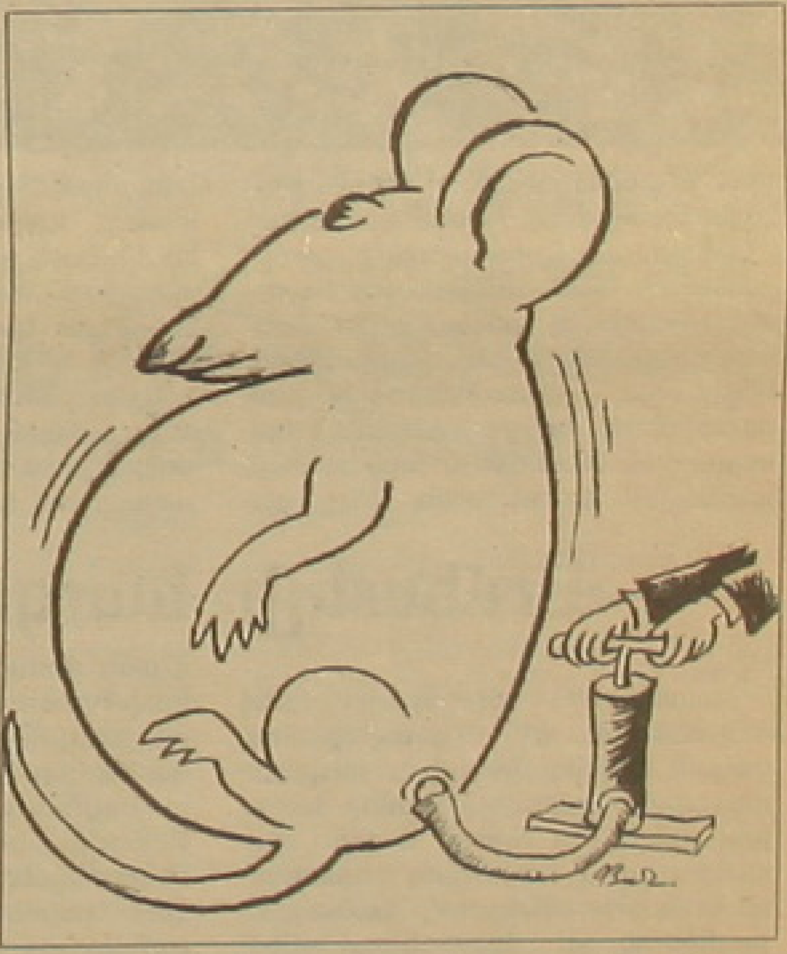

Ջավախքում Բարամիձեին փոխարինեց Մոսիաշվիլին

ԱԽԱԼՔԱԼԱՔ, 31 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հունվարի 29-ին, սեփական դիմումի համաձայն, Վրաստանի նախագահի հրամանով աշխատանքից ազատվել է Սամցխե-Ջավախեթի տարածաշրջանում Վրաստանի նախագահի լիազոր ներկայացուցիչ Գիգոլ Բարամիձեն:

Հունվարի 31-ին Էդուարդ Շեւարդնաձեի հրամանագրով տարածաշրջանում Վրաստանի նախագահի լիազոր ներկայացուցիչ է նշանակվել Թեմուր Մոսիաշվիլին, որը մինչ այժմ գլխավորում էր երկրի նախագահի աշխատակազմի ԱՊՀ հարցերով վարչությունը:

Օրվա երկրորդ կեսին Թ. Մոսիաշվիլին ժամանել է Ջավախք:

Մյուս կողմից, Արմենպրեսի տեղեկատվությամբ, Թբիլիսիում լույս տեսնող «Ջորջիան թայմս» թերթը այսօր հաղորդել է, որ Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեին է ներկայացվել հատուկ զեկույց՝ հայաբնակ Ջավախքի (Սամցխե-Ջավախեթիա) խնդիրների վերաբերյալ:

Այդ տարածաշրջանին առնչվող հարցերը վերջերս քննարկվել են նաեւ Վրաստանի ազգային անվտանգության խորհրդում:

«Արմենտելի» հարցում կառավարությունը միասնական տեսակետ չունի

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Ռոուդմինգի ներդրման փաստը նոր ուժով բորբոքեց հակասությունները ոչ միայն իշխանությունների եւ ընդդիմության, քաղաքական ուժերի միջեւ, այլեւ հենց կառավարության ներսում: Դրա ապացույցներն էին նախօրեին տրանսպորտի եւ կապի, ապա արդարադատության նախարարների արտահայտած տարբեր տեսակետները «Արմենտելի» հետ հետագա աշխատանքի եւ Հայաստանում ընկերության գործունեության վերաբերյալ ընդհանրապես: Սակայն նախ անդրադառնանք նախաբանակցային գործընթացին՝ տեսնելու համար, թե ինչպիսին էին մոտեցումներն այն ժամանակ:

Երբ «Արմենտելը» հայտարարեց սեպտեմբերի 1-ից ռոուդմինգին անցնելու որոշման մասին, կառավարությունը խիստ բացասական ազդեցություն ցուցաբերեց: Տրանսպորտի եւ կապի նախարար Անդրանիկ Մանուկյանը լրագրողների հետ յուրաքանչյուր հանդիպման ժամանակ կտրուկ քննադատության էր ենթարկում «Արմենտելի» քայլերը եւ անընդունելի ու ապօրինի համարում ռոուդմինգի կիրառումը: Սակայն կառավարության միասնական տեսակետն այն ժամանակ եւս այդքան հստակ չէր, որովհետեւ արդարադատության նախարար Դավիթ Հարությունյանն ընդամենը խոսում էր զուտ ընթացակարգային առումով ռոուդմինգի ներդրման ապօրինի լինելու մասին: Այսինքն՝ ռոուդմինգի՝ որպես այդպիսին ներդնելուն, ըստ էության, դեմ էր միայն տրանսպորտի եւ կապի նախարարը: Վերջինս այն ժամանակ թերթերից մեկին տված հարցազրույցի ժամանակ ռոուդմինգի ներդրումը «միգուցե հնարավոր» համարեց, երբ 120 րոպե անվճար խոսակցության ժամանակը «Արմենտելը» երկարացներ մինչեւ 5-6 ժամ (360 րոպե): Սա նախաբանակցային շրջանն էր:

Տես ♦ էջ 2

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

«Ռամկավարները միշտ էլ պետականամետ են եղել»

Ընդունելություն ՀՌԱԿ շարքերը

Երեկ ՀՌԱԿ շարքերը համալրվեցին նոր անդամներով: Նորագիր ռամկավարները մայրաքաղաքից են, հիմնականում մտավորականներ՝ ուսուցիչներ, դասախոսներ, ինժեներներ, բժիշկներ, տնտեսագետներ, իրավաբաններ: Նրանք մաս կազմեցին «Կոմիտաս», «Կենտրոն», «Քանաքեռ-Զեյթուն» ակումբների: ՀՌԱԿ գրասենյակում «Ազգ» օրաթերթի գլխավոր խմբագիր Հակոբ Ավետիքյանի կնքահայրությամբ տեղի ունեցավ երդման արարողությունը, ինչպես նաեւ անդամատոմսերի հանձնումը:

«Կուսակցությունը վերացական հասկացողություն չէ, անգամ ավանդականը, պատմություն ունեցողը: Կուսակցությունն առաջին հերթին մարդկանցով է պայմանավորվում», դիմելով կուսակցական ընկերներին ասաց ՀՌԱԿ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը: Չթերագնահատելով կուսակցության ղեկավարների դերը՝ Ռուբեն Միրզախանյանը նշեց, որ այն ճանաչվում է նաեւ յուրաքանչյուր անդամի գործելակերպով: ՀՌԱԿ ատենապետը ողջունեց համալրումը ամենատարբեր մասնագիտությունների տեր մարդկանցով, հատկապես տնտեսագետներով եւ իրավաբաններով, քանի որ անհնար է կառավարման մարմիններն առանց մասնագետների պատկերացնել (ինչը, ցավոք, մեր իրականությունն է):

«Մենք ռամկավարներս, մեր պատմության ընթացքում միշտ էլ պետականամետ ենք եղել», նշեց Հակոբ Ավետիքյանը, սակայն արձանագրեց, որ Հայաստանում խեղված են պետականամետություն եւ ընդդիմություն հասկացությունները, եւ շատ դեպքերում պետականամետությունը նույնացվում է իշխանամետության հետ, այնինչ ընդդիմությունն էլ պետականամետ պետք է լինի: Ի վերջո, իրականում երկուսն էլ ընդհանուր նպատակի՝ երկրի բարօրությանը պիտի ծառայեն: Հակոբ Ավետիքյանի խոսքերով, Հայաստանում եւս Ռամկավար Ազատական կուսակցության ծնունդը մեկ նպատակ ուներ՝ պետականամետ լինելով նպաստել Նորանկախ Հայաստանի կայացմանը:

«Ազգի» խմբագիրն ուրախությամբ փաստեց մեծ թվով կանանց մուտքը կուսակցություն՝ նշելով, որ Հայաստանում կանայք քաղաքականությունից հեռու են: Մինչդեռ ինչպես ընտանիքի, որտեղ տեսության մասնիկի կերտման գործում է կարեւոր կնոջ դերակատարությունը, այնպես էլ՝ պետության:

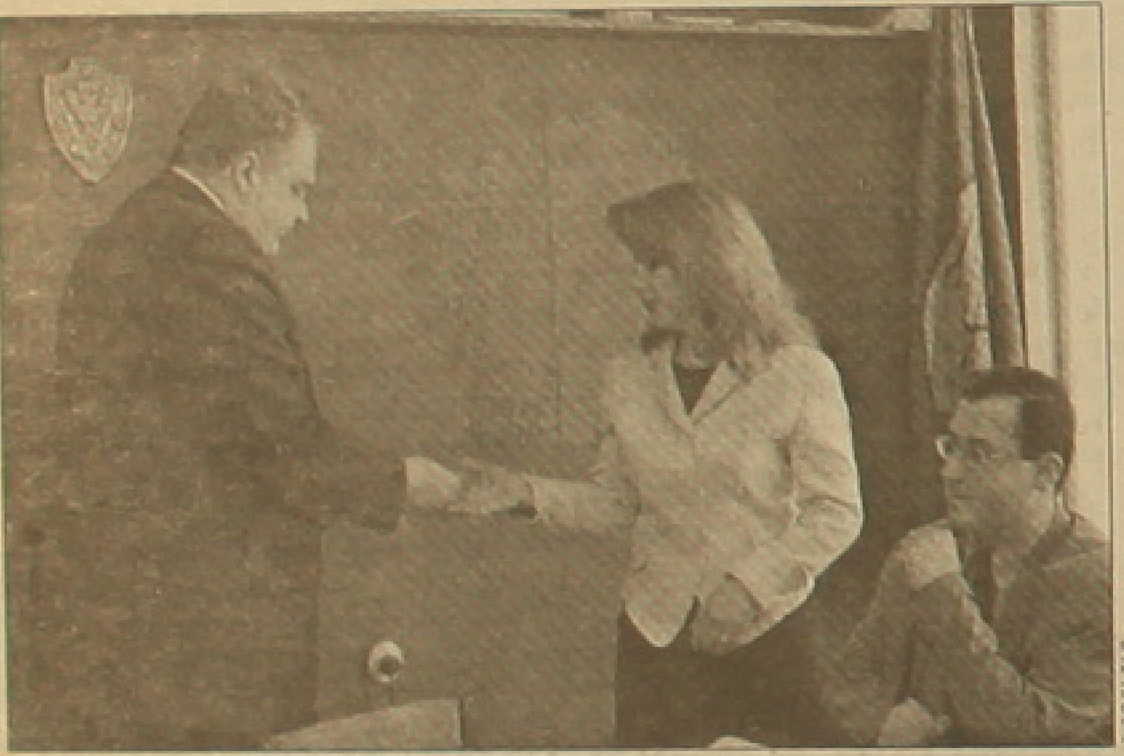

Այսօր ՀՌԱԿ շարքերն անցածները մաս դարձան մի մեծ ընտանիքի՝ կուսակցության, որի անդամներն ամբողջ աշխարհում են:

«Արմենտելի» հարցում ...

Սկիզբը էջ 1

Բանակցային գործընթացը տեւեց նախատեսված 60 օրից ավելի: Հայկական կողմից վարում էր արդարադատության նախարար Դավիթ Հարությունյանը: Այս ոլորտի համար պատասխանատու համարվող տրանսպորտի եւ կապի նախարարը բանակցություններին չէր մասնակցում: Չեռք բերվեց պայմանավորվածություն ռոպեավճարի ներդրման մասին, մեզ բոլորիս արդեն հայտնի պայմաններով: Այդ պայմաններով ռոպեավճարի ներդրումը կարելի է բնութագրել որպես փոխզիջումային եւ կառավարության միակ հաջողությունը ձեռք բերված պայմանավորվածությունների մեջ: Սակայն նման պայմանավորվածությունը հնարավոր չէր մինչեւ բանակցությունները: Հիշեցնենք ԱԺ մի շարք պատգամավորների՝ «Արմենտելի» եւ ՀՀ կառավարության միջեւ միջնորդ հանդես գալու նախաձեռնությունը: «Արմենտելի» ղեկավարների հետ հանդիպումից հետո նրանք հայտնեցին, որ ընկերությունը պատրաստ է նաեւ երկարաձգել անվճար խոսակցության ժամանակահատվածը:

Այսինքն կարող ենք փաստել, որ տրանսպորտի եւ կապի նախարարի կոշտ դիրքորոշումն արդեն այն ժամանակ տվել էր այն արդյունքը, որն այժմ ենք ստացել: Իսկ ինչն էր պատճառը, որ կառավարությունը հրաժարվեց պատգամավորների միջնորդական ծառայություններից եւ հայտարարեց «Արմենտելին» եւ OTE-ին ուղիղ բանակցությունների հրավիրելու մասին: Թերեւս այն, որ ռոպեավճարի հարցը արդեն գրպանում համարելով՝ հույս ուներ լուրջ հաջողություններ արձանագրել նաեւ այլ կարեւորագույն՝ մենաշնորհի, ներդրումների, պարտավորությունների կատարման հարցերում: Ընդ որում, միմիայն հավանականությամբ վարչապետը հույսով էր, որ դրանց վերաբերյալ դրական պայմանավորվածությունների դեպքում ամբողջությամբ կվերցներ հաղթողի դափնիները: Դա էլ հավանաբար նրա համակրանքը չվայելող Անդրանիկ Մանուկյանին բանակցություններից մեկուսացնելու պատճառն էր: Սակայն, ինչպես տեսանք, ստացվեց բոլորովին այլ բան, ինչն էլ թերեւս հարուցել էր տրանսպորտի եւ կապի նախարարի չքողարկված դժգոհությունը: Չնայած նա նշեց, որ «Արմենտելի» եւ կառավարության պայմանավորվածությունը լուրջ փոխզիջում էր, որին «Արմենտելը» հարկադրված գնաց, այնուամենայնիվ, նրա դիրքորոշումը հեռահաղորդակցության մենաշնորհ ունեցող ընկերությունից հիշատակված կարեւորագույն հարցերի վերաբերյալ էապես տարբերվում էր կառավարության դիրքորոշումից: Վերջինս արտահայտելով, Դավիթ Հարությունյանը հարկադրված էր նշել, որ Անդրանիկ Մանուկյանը սեփական, այլ ոչ թե կառավարության տեսակետներն է ներկայացրել:

Այսպիսով, ներկա պահի համար կարող ենք արձանագրել հետեւյալը՝ կառավարության ներսում «Արմենտելի» հարցի վերաբերյալ հակասությունը խորացել է, առավել կոշտ դիրքորոշում ունեցող տրանսպորտի եւ կապի նախարարը շարունակում է անմասն մնալ մյուս հարցերի վերաբերյալ բանակցություններից:

Այդ բանակցությունների ընթացքի վրա սակայն լուրջ ազդեցություն կարող է ունենալ «Արմենտելի» ներդրումային պարտավորություններն ուսուցող միջգերատեսչական հանձնաժողովի եզրակացությունը, որի մասին լրագրողներին մամուլի ասուլիսի ավարտից հետո խոսացավ ծանոթացնել Անդրանիկ Մանուկյանը, ակնարկելով, որ ամեն ինչ չէ, որ կարգին է այդ պարտավորությունների կատարման հարցում:

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

ՄԱՀ-ը ընդգծում է ծայրաստիճան կոռուպցիան եւ հարկերից խուսափելը

Ընդամենը երկու օր առաջ Համաշխարհային բանկի Հայաստանի գրասենյակի ղեկավար Ռուեյս Սաադաթը մամուլի ասուլիսում ներկայացրեց ՀԲ-ի պատրաստած «Հայաստան. աճի խոչընդոտները եւ կառավարության քաղաքականությունը» զեկույցը: Այնտեղ չհանդիպելով ստվերային տնտեսության գործոնին, որպես երկրի տնտեսական աճի խոչընդոտի, մեր հարցն ուղղեցինք պրն Սաադաթին, որը, ինչպես նշել էինք, սահմանափակվեց անորոշ պատասխանով. «Ստվերային տնտեսություն կա բոլոր երկրներում եւ միգուցե Հայաստանում ավելի մեծ ծավալներ ունի: Եկամուտների գանձման մակարդակը պետք է բարելավվի»: Թերեւս այս բացթողումը լրացնելու նպատակով երեկ հայտարարությամբ հանդես եկավ Հայաստանում Միջազգային արժութային հիմնադրամի (ՄԱՀ) մշտական ներկայացուցիչ Կարթիս Իրադյանը, որի հիմնական միտքն այն է, որ Հայաստանում հասարակության բեւեռացումը խորանում է, ինչը հետեւանք է տնտեսական աճի անհավասարաչափ բաշխման:

ՄԱՀ-ի Հայաստանի ներկայացուցիչը նշում է նաեւ, որ 2001 թ.-ին արձանագրված տնտեսական աճը (9,6 տոկոս), տարեկան սղաճի մակարդակը (3 տոկոս) եւ արտաքին առեւտրի բացասական հաշվեկշռի նվազումը թույլ են տալիս եզրակացնել, որ մակրոտնտեսական իրավիճակն ընդհանուր առմամբ բարենպաստ է: ՄԱՀ-ը գոհ է նաեւ IV եռամսյակում հարկերի հավաքման համեստ առաջխաղացումից, կոչ է անում կառավարությանն ավելին անել: Չնայած արձանագրվել է հարկային եկամուտների շուրջ 11 տոկոս աճ, համախառն ներքին արդյունքի մեջ հարկային եկամուտների կշիռը նվազել է՝ կազմելով ընդամենը 14,3 տոկոս: Կարթիս Իրադյանը համակարծիք է ՀՀ նախագահի գլխավոր խորհրդական Վահրամ Ներսիսյանցի «Ազգում» արտահայտած այն կարծիքին, որ վերջին տարիներին արձանագրված տնտեսական աճի արդյունքները արդարացի չեն բաշխվում: Եկամուտների բաշխման անհավասարության ցուցանիշը բնորոշող Ջինի գործակիցը Հայաստանում ամենաբարձրն է անցումային փուլում գտնվող երկրների շարքում: Դրա հիմնական պատճառներից մեկը, Կարթիս Իրադյանի բնորոշմամբ, «ծայրաստիճան կոռուպցիան է», որի դրսեւորումներից է հարկերի վճարումից խուսափելը:

ՄԱՀ-ի ներկայացուցիչն ընդգծել է, որ կառավարման բարելավումը եւ կոռուպցիայի կրճատումը կնպաստի ոչ միայն նոր ներդրումներին եւ տնտեսական աճին, այլեւ եկամուտների ավելի արդար բաշխմանն ու աղքատության կրճատմանը:

Որպես կառավարման բարելավման առաջնահերթ խնդիրներ նշվել են հարկային մուտքերի անհրաժեշտ մակարդակի ապահովումը, կոռուպցիայի դեմ պետական պաշտոնյաների իրականացրած քայլերը, գործարար միջավայրի բարելավման օրենսդրական փոփոխությունները եւ պետական ունեցվածքի կառավարման բարելավումը՝ ներառյալ մասնավորեցնելու ճանապարհը:

ՄԱՀ-ի ներկայացուցչության մամուլի հաղորդագրությունից տեղեկանում ենք նաեւ, որ այս միջազգային ֆինանսական կազմակերպության աշխատանքային թիմը 2002 թ. փետրվարի 1-14-ը կգտնվի Երեւանում՝ «Աղքատության կրճատման եւ տնտեսական աճի ծրագրի առաջին եւ երկրորդ ամփոփումները եզրափակելու նպատակով ՀՀ կառավարության հետ բանակցություններ վարելու համար»:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

«Երեւան-Փարիզ» չվերթը կայացավ նոր ՏՈՒ-154 ՄՄ ինքնաթիռով

Հունվարի 21-ին «Պետք եվրոպա թռիչքից 20 րոպե անց վայրէջք կատարած A-310 «Էրբաս» ինքնաթիռը կարող էր թռչել նաեւ մեկ շարժիչով», պատասխանելով լրագրողների հարցերին երեկ նշեց քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչության պետ Հովհաննես Երիցյանը:

Ըստ նրա, անսարքությունը մարդկային գործոնի արդյունք չէ, դա ոչ կառավարության, ոչ ավիացիայի պաշտոնատար անձանց եւ ոչ էլ օդաչուների մեղքն է, եւ փառք մեր օդաչուներին, որ շուտ կողմնորոշվելով ընդունեցին ճիշտ որոշում ու վերադարձան:

Երեկ իր առաջին թռիչքը կատարած նոր վարձակալած, արդիականացված ՏՈՒ-154 ՄՄ ինքնաթիռը շահագործելը նույնպես, պրն Երիցյանի հավաստմամբ, հեշտ գործ չէ, քանի որ հարկ է միանգամից 10-12 հոգանոց անձնակազմ պատրաստել ինքնաթիռով թռիչքներ կատարելու համար:

Հունվարի 21-ից մինչեւ երեկ չկայացած թռիչքների պարագան պարզաբանվեց հետեւյալ կերպ. պահեստային ինքնաթիռներ չկան, հունվարի 1-ից էլ խստացվել են թռիչքների տեխնիկական չափորոշիչների նկատմամբ եղած միջազգային պահանջները:

Ինչ վերաբերում է չկայացած թռիչքների ուղեւորներին, ապա նրանք տեղ են հասել Մոսկվայի, Վիեննայի չվերթերով:

Նշելով, որ այդ ընթացքում պատճառված նյութական վնասի չափը պետք է որոշեն մասնագետները, ՔԱԳՎ պետը մանրամասնեց անսարքության հնարավոր պատճառները՝ պնդելով, որ հրդեհի եւ ոչ մի վտանգ չի եղել: Անսարքության վերացումն էլ, 1998 թ.-ին կնքված պայմանագրի համաձայն, պետք է կատարի «Հայկական ավիաուղիները»:

A-310 «Էրբասի» շարժիչն արժե 4,5-5,5 մլն դոլար եւ, ըստ վարձակալության պայմանագրի, դրա յուրաքանչյուր 1 ժամ թռիչքի համար վճարվում է 3 հազար դոլար: Որպեսզի շարժիչի նորոգումը չլինի մեր խնդիրը, շարժիչի 1 ժամ թռիչքի համար հարկ է վճարել 13-14,5 հազար դոլար:

Ավելացնենք, որ արդիականացված ՏՈՒ-154 ՄՄ ինքնաթիռը, ըստ Հովհաննես Երիցյանի, կապ չունի A-310 «Էրբասի» հետ, թերեւս միայն այնքանով, որ այսուհետ այդ երկու ինքնաթիռների համար պիտի վճարել ամսական 250 հազար դոլար:

Ա. Հ.

ՄԱՆՉԵՍՏՐ

Անցյալը հիշելու պարտականություն

Ինչպես արդեն հաղորդել ենք, Բրիտանիայի կառավարությունը՝ սրբագրելով իր անցյալ տարվա սխալը, Հոլոքոսթի հիշատակի օրվա ոգեկոչման արարողությունների ժամանակ՝ հունվարի 27-ին առաջին անգամ հիշատակել է Հայոց ցեղասպանությունը՝ ի նշան այն ճանաչելուն ուղղված իր ուշադրության: Ռոյթեր գործակալությունը Մանչեստրից տեղեկացնում է, որ ավելի քան հազար հրավիրված հյուրեր ներկա են եղել հյուսիսային քաղաք Մանչեստրում տեղի ունեցած միջոցառմանը, որի ընթացքում հնչել են ելույթներ, երաժշտություն եւ ընթերցանություն: Բանախոսները խոսել են «նախապաշարումների, ռասիզմի եւ խտրականության չարիքների» մասին: «Հօգուտ Հայոց ցեղասպանության ճանաչման» գործող հանձնախմբի հաղորդակցությունների տնօրեն Հրաչ Կուենդարջյանն ասել է, թե ուրախ է, որ ներքին գործերի նախարարությունը դրական է անդրադարձել անցյալ տարվա քննադատական արձագանքներին եւ այս տարի ընդգրկել է հայկական ու մյուս ցեղասպանությունները միջոցառումների շրջանակում: Հրավիրվածներից Արա Նահապետյանը խոսել է իր ընտանիքի ողիսականի մասին: Նրա մեծ հայրն Առաջին համաշխարհայինի տարիներին ապրել է Սվազում (Սեբաստիա), որտեղից եղեռնի օրերին մազապուրծ փախուստ է տվել իր ընտանիքի հետ դեպի Սիրիա՝ Հալեպ: Մանչեստրի հայկական եկեղեցու երգչախմբի բրիտանացի անդամ Քեյթ Ուիթընն մեծ հուզականությամբ կատարել է «Կռունկ» ժողովրդական երգը, որից հետո բրիտանահայ ճանաչված ջութակահար Օլիվեր Լանգֆորդը վարպետությամբ կատարել է «Ծիրանի ծառ» ստեղծագործությունը:

Բացի այս պաշտոնական միջոցառումից, նույն առիթով դպրոցներին ուղարկված «Հոլոքոսթի հիշատակման կրթական փաթեթում» նույնպես ընդգրկված է եղել ընդարձակ տեղեկություն Հայոց ցեղասպանության մասին:

Իսկ փետրվարի 5-ին Լոնդոնի «Իվենտա Գարդնզի» Գյուլբենկյան դահլիճում ծրագրված է ցուցադրել վերջերս վախճանված Անրի Վեռնոյի «Մայրիկ» ֆիլմը:

Պաշտոնական արարողություններ տեղի են ունեցել նաեւ եվրոպական այլ երկրներում՝ Գերմանիայում, Իտալիայում եւ Նիդեռլանդներում: Բեռլինում եւ Վայսբադենում Օսվենցիմի ազատագրման 57-րդ տարեդարձը նշվել է երկուշաբթի օրը՝ հունվարի 28-ին, կանցլեր Գերհարդ Շրյոդերի ներկայությամբ: Իտալիայում 5 հազար հոգի հավաքվել է Ռիզիերայի նախկին համակենտրոնացման ճամբարի վայրում: Ամստերդամում մոտ 1500 հոգի լուռ քայլել են քաղաքապետարանից դեպի մոսակա այգին, որտեղ հիշատակի արարողություն է տեղի ունեցել:

Միջոցառումներն անցել են «Անցյալը հիշելու պարտականություն» ընդհանուր խորագրի ներքո:

Հ. Ծ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ժԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ըմբացիկ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Խորհրդարանն ուզում է նոկաուտի՞ ենթարկել կառավարությանը

Ինչո՞ւ կառավարությունը չի հրապարակում ստուգումների արդյունքները

«Արմենտել»-կառավարություն ձգձգվող բանակցությունների արդեն հայտնի արդյունքների հրապարակումից հետո քաղաքական ընդդիմադիր դաշտի ուժերը շտապեցին հայտարարել, որ նման զիջումների դիմելով կառավարությունը հաստատեց իր պարտվողականությունը: ՀԺԿ ակտիվիստներից Արամայիս Բարսեղյանն այդ հայտարարությունները համարելով հասարակական կարծիքի դրսեւորում, հայտարարեց, թե ժողովուրդը հարցի կարգավորման առումով լուրջ սպասելիքներ ունի... խորհրդարանից: Արդյոք հասարակությո՞ւնը, թե՞ կոնկրետ պոպուլիզմով տառապող քաղաքական ուժերն են նման սպասելիքներ ստեղծողները՝ դեռեւս հայտնի չէ: Սակայն ահագնանում է այն կարծիքը, թե հարցի կարգավորման արդեն անհրաժեշտ է հենց Ազգային ժողովի միջամտությունը: Համենայն դեպս, խորհրդարանում ձեւավորված «Արմենտելի» հարցերով զբաղվող ժամանակավոր հանձնաժողովն իր այս տարվա առաջին նիստով արձանագրեց, որ ժամանակն է օրենսդրական լուծում գտնելու: Այսպիսով՝ քննարկումների եւ շահարկումների չարչրկված գնդակը խաղարկում է խորհրդարանը:

Հանձնաժողովի անդամները ոչ մի կերպ չէին կարողանում հասկանալ, թե ինչը ստիպեց կառավարությանը նման պայմաններով համաձայնության գալ «Արմենտելի» հետ, երբ կարծես թե քաղաքական ուժերին եւ հասարակությանը համոզել էր, որ րոպեավճար չի կիրառվելու:

Այդ մասին հայտարարել էր եւ նախագահը, եւ կապի ու տրանսպորտի նախարարը: Հենց դրանց հավատալով էլ խորհրդարանը ժամանակին ընթացք չտվեց «Հեռահաղորդակցության մասին» օրենքում փոփոխություն կատարելու սկսված գործընթացին, համաձայն որի րոպեավճարն արգելվելու էր, քանի դեռ կատարված չեն լիցենզիայով նախատեսված բոլոր ներդրումային պարտավորությունները: Կառավարությունն այդ ժամանակ խնդրեց խորհրդարանին ավելի չշիկացնել իրավիճակը եւ իրեն հնարավորություն տալ հարցը կարգավորել սեփական ուժերով՝ վկայակոչելով միաժամանակ կառավարությունում ստեղծված միջգերատեսչական հանձնաժողովի «Արմենտելի» կատարած ներդրումների ուսումնասիրությունը. նման հնարավորություն ընձեռվեց: Ստուգումներն ավարտվեցին, մինչդեռ որեւէ մեկն այսօր չգիտի՝ ի՞նչ արդյունքներ են արձանագրվել: «Արմենտելի» հարցերով ԱԺ հանձնաժողովի նախագահ Վազգեն Մանուկյանը, որը քիչ թե շատ ծանոթ է արձանագրությանը, իր սեփական կարծիքը հայտնեց, թե հստակ կարելի է «Արմենտելի» կատարած ներդրումները համարել թերի: Արդյոք բանակցությունների ընթացքում եւ դրանից հետո կառավարությունը միտումնավո՞ր չհրապարակեց ստուգումների արդյունքը, մնում է միայն կռահել: Առավել եւս, որ մինչ այդ էլ կոնկրետ կապի եւ տրանսպորտի նախարար Անդրանիկ Մանուկյանն էլ բազմիցս հայտարարում էր, որ «Արմենտելը» ներդրումները չի կատարել եւ, սակայն, հանրապետությունից նրա բացակայության ընթացքում կառավարությանը հաջողվեց... ներդնել րոպեավճարը: Ըստ Վազգեն Մանուկյանի՝ այսօր ոչ ոք չի կարող երաշխավորել, որ եթե իրոք պարզվի, որ «Արմենտելը» չի կատարել ներդրումային պարտավորությունները, կառավարությունը կգնա դասական կարգով ոչ միայն րոպեավճարն արգելելու, այլեւ կապի համակարգից մենաշնորհը վերացնելու քայլին: Ի դեպ, կառավարական շրջանակները նախկինում եւս վստահեցնում էին, որ իրենց գերխնդիրը հենց մենաշնորհը վերացնելն է:

Այս հարցերի շուրջ պարզաբանումներ ստանալու նպատակով ԱԺ համապատասխան հանձնաժողովը որոշեց զուգահեռ երկու գործընթաց սկսել: Նախ իրար ետեւից նիստերին հրավիրել արդարադատության, կապի ու տրանսպորտի նախարարներ Դավիթ Հարությունյանին եւ Անդրանիկ Մանուկյանին, ապա նաեւ «Արմենտելի» ղեկավարությանը: Իսկ հանձնաժողովի ընդդիմադիր հատվածի՝ Արշակ Սադոյանի, Արամայիս Բարսեղյանի առաջարկով կրկին կյանքի կկոչվի ժամանակին կասեցված հակարոպեավճարային օրենսդրական նախաձեռնությունը: Եթե հանձնաժողովի անդամների կեսից ավելին ստորագրեն այդ նախաձեռնության տակ, հանձնաժողովը դրական եզրակացություն կտա: Այս գործելակերպը Արամայիս Բարսեղյանը բացատրեց նախկին բաժանորդների վճարումներ կատարելը հարցին լուծում տալու անհրաժեշտությամբ, քանի որ հետո, ըստ պատգամավորի, ավելի դժվար կլինի կարգավորում գտնելը: Իր հերթին Վազգեն Մանուկյանը նշում է, թե «այն, ինչ կատարվում է հիմա, շատ նման է տխուր տարիներին, երբ կանայք երկու-երեք տարի կոմպոտ էին պահում, կամ ոսկեղեն էին ծախում: Հիմա էլ էս կառավարությունն է. ինչ ունի-չունի, ուզում է ծախել: Մի խոսքով, այս ամբողջ պատմությունը շատ վրդովեցուցիչ է եւ նվաստացուցիչ մեզ համար: Սակայն, մյուս կողմից, չի կարելի սպասել, որ եթե ԱԺ-ն քվեարկի մեր նախաձեռնության օգտին, երկրագունդը կսկսի պտտվել հակառակ ուղղությամբ: Հնարավոր է՝ այն նաեւ չաշխատի»:

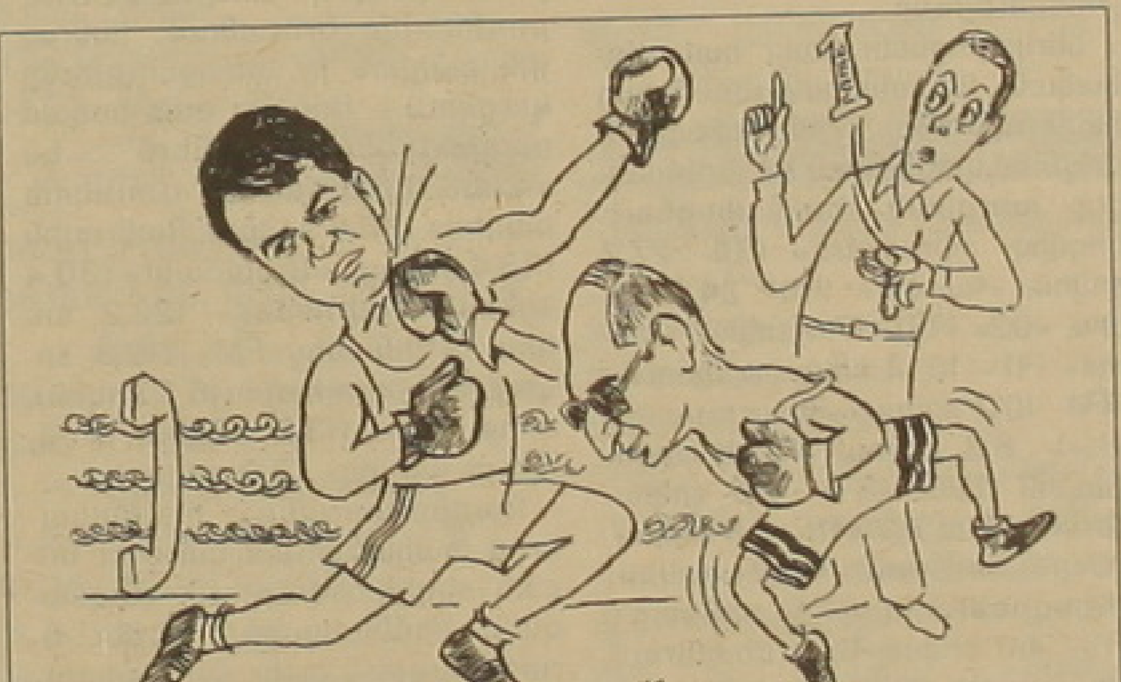

Հռետորական նման կարծիքը հիմք է տալիս կարծելու, թե այն աղմուկը, որ բարձրացնում են քաղաքական ուժերը, զուտ շահարկումային բնույթ ունի: Առավել եւս զարմանալի էր տեսնել, թե ինչպես հանձնաժողովի որեւէ անդամ չցանկացավ գոնե փաստերով ապացույցներ ներկայացնել, թե նման պայմաններով «Արմենտելին» գործելու հնարավորություն տալը որքանով է վնասում բաժանորդների, կառավարության շահերին:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

Րոպեավճարի կիրառումը... հակաերիտասարդական եւ հակամուսնական

Երեկ «Ազգային միաբանություն» հասարակական-քաղաքական կազմակերպության գրասենյակում հրավիրված ասուլիսը նվիրված էր «Արմենտելի» կողմից րոպեավճարի կիրառման խնդիրներին: Սոցիալիստական ուժերի եւ մտավորականների միության, «Հանրապետություն», «Ազգային միաբանություն», Կոմունիստական, Սոցիալ-դեմոկրատ հնչակյան, «Մտավորական Հայաստան» կուսակցությունների երիտասարդական միությունների ներկայացուցիչների հայտարարության մեջ մասնավորապես նշված է, որ ներկայիս «...աղետալի եւ պայթյունավտանգ վիճակին... ավելի կնպաստի հեռախոսակապի րոպեավճարի կիրառումը... Սա եւս մեկ անգամ ապացուցում է, որ ներկայիս վարչակարգը կտրված է ժողովրդից, սպառել է իրեն եւ չի արտահայտում ժողովրդի շահերը»:

Ինչպես հայտարարության մեջ, այնպես էլ ելույթ ունեցող երիտասարդ կուսակցականների խոսքում շեշտադրվում էր իշխող վարչակարգի հրաժարականի պահանջը:

Անդրադառնալով լրատվամիջոցներով բազմիցս քննարկված րոպեավճարի կիրառման խնդիրներին, ընդհանրապես «Արմենտելի» հետ կնքած ոչ շահավետ պայմանագրին ու դրա հետեւանքներին, նշեմ, որ ելույթ ունեցողների, ըստ իս, պատանեկան (եւ ոչ երիտասարդական) ավյունն այնքան «հեռատես» էր, որ րոպեավճարի կիրառմամբ ամուսնությունների կրճատում էր կանխատեսվում:

Ինչեւէ, րոպեավճարն, իհարկե, դեռեւս երկար կշահարկվի: Շահարկողները, սակայն, մոռանում են, որ ցանկացած պահանջի կատարում ապահովվում է հետեւողականությամբ, եւ որ այս հարցում յուրաքանչյուրը լինելով անհետեւողական, ոչնչով չի տարբերվում վարչակարգից, որից ցանկանում են ազատվել:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Հ. Գ. Հանդիպման սկզբում երիտասարդ կուսակցականներից մեկն ինքնավստահ հայտարարեց. «Ում հետաքրքիր չէ, թող գնա»:

– Հետաքրքիր լինելու համար պետք է լուրջ լինել՝ անգամ անլուրջ ձեռնարկումներում:

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Նաիրիտը» կհանձնվի գործադիր կառավարման

Կառավարության նիստում երեկ հերթական անգամ քննարկվել էր «Նաիրիտի» հետագա ճակատագիրը: Մեր թերթում արդեն տեղեկացրել էինք, որ Հայաստանի քիմիական արդյունաբերության այս հսկան մասնավորեցնելու ցանկություն ունեցող բրիտանական «Ռանսաս գրուպ» ընկերության հետ բանակցությունները հաջողությամբ են ավարտվել: Երեկ կառավարությունում հաստատվեցին «Նաիրիտ-1» ՓԲԸ եւ «Ռանսաս գրուպի» միջեւ ստորագրվելիք պայմանագրի հիմնական դրույթները: Ինչպես նիստին հաջորդած մամուլի ասուլիսի ժամանակ հայտնեց արդյունաբերության եւ առեւտրի նախարար Կարեն Ճշմարիտյանը, այս պայմանագրով բրիտանական ընկերությանը 1 տարով տրվում են գործադիր կառավարչի լիազորություններ: Այդ ժամանակահատվածից հետո ստորագրվելու է «Նաիրիտ-1»-ի մասնավորեցման պայմանագիրը:

Մեր հարցին, թե ինչո՞ւ ընտրվեց կառավարման տարբերակը, թեեւ մինչ այդ խոսվում էր մասնավորեցման մասին, նախարարը պատասխանեց, որ «Նաիրիտի» համար մասնավորեցումը միանգամից իրականացնելն այնքան էլ նպատակահարմար չէ, քանզի սովորական ձեռնարկություն չէ, այլ մի ամբողջ համակարգ: Դա միջանկյալ ժամանակաշրջան է նաեւ «Ռանսաս գրուպի» համար: Ի դեպ, որ այս ընկերության մտադրությունները եւ հնարավորությունները լուրջ են, վկայում է նաեւ Հայաստանում Մեծ Բրիտանիայի դեսպան Թիմոթի Ջոնսից նախարարության ստացած նամակը, որտեղ դեսպանը հայկական կողմին խնդրել է աջակցել գործարքի իրականացմանը:

Կարեն Ճշմարիտյանը տեղեկացրեց, որ բրիտանական ընկերությունը բավական երկար ժամանակ զբաղվում է «Նաիրիտի» արտադրանքի արտահանմամբ եւ մարկետինգով: Ըստ կառավարական պայմանագրի, «Ռանսաս գրուպը» պարտավորվում է ներդնել նոր սարքավորումներ, ֆինանսական ներդրումներ կատարել մարկետինգի, ուսուցման, ինժեներական աշխատանքի կատարելագործման համար, չավելացնել նոր պարտքեր, թողարկել նվազագույնը տարեկան 6100 տոննա արտադրանք եւ ապահովել ընդհանրապես «Նաիրիտի»՝ որպես համակարգի անընդհատ աշխատանքը: Պայմանագրի ստորագրումը, ըստ նախարարի, հնարավոր կլինի մոտ 20 օր հետո:

Կառավարությունում երեկ հաստատվել են նաեւ 2002 թ.-ին պետության անվճար բուժօգնության ուղղությունները: Ընդունված որոշման մեջ նշվել են նաեւ այդ բուժօգնությունից օգտվողների սոցիալական խմբերը, անվճար բուժօգնության փոխհատուցման աղբյուրները: Ինչպես տեղեկացրեց առողջապահության նախարար Արարատ Մկրտչյանը, պետական պատվեր ունեցողներ ճանաչվեցին առողջապահության, սոցիալական ապահովության նախարարությունները, պետական առողջապահական գործակալությունը: Նրանք համապատասխան պայմանագրեր են կնքելու բուժհիմնարկների հետ: Իսկ անվճար բուժօգնություն ստացողների թիվը կազմում է շուրջ 10 հազար:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ՆԻՍՏ

Մարդու իրավունքների հարցերի հանձնաժողովի առաջադրած խնդիրները 1998-ից մեծ մասամբ մնացել են անկատար

Երեկ ՀՀ նախագահին առընթեր մարդու իրավունքների հարցերով հանձնաժողովը գումարեց այս տարվա իր անդրանիկ նիստը՝ օրակարգում ունենալով մեր երկրում մարդու իրավունքների վիճակի վերաբերյալ տարեկան զեկույցի նախագծի քննարկումը: Նախագիծն արձանագրում է, որ 2001-ին գրանցվել են իրավապահ մարմիններում խոշտանգումների կիրառման փաստեր: Այս առնչությամբ հանձնաժողովը հույս է հայտնում, որ գոնե 2002-ին, որպես ԵԽ անդամ, Հայաստանը կմիանա «Մարդու իրավունքների եւ հիմնարար ազատությունների պաշտպանության մասին» եվրոպական կոնվենցիային, որը ՀՀ քաղաքացիներին հնարավորություն կտա խոշտանգումների դեպքում դիմելու մարդու իրավունքների եվրոպական դատարան:

Հանձնաժողովը նկատում է, որ ՀՀ ԱԺ-ում մինչ այսօր չեն ընդունվել ՀՀ քրեական եւ աշխատանքային նոր օրենսգրքերը, թերություններ ունի ընտրական օրենսգիրքը: «Ոչ բոլոր ընտրողներն են կարողացել օգտվել իրենց ընտրական սահմանադրական իրավունքից: Խախտվել է զգալի թվով քաղաքացիների կողմից պետական կառավարմանը մասնակցելու իրավունքը»:

Խոսվում է նաեւ մահապատժի, կրոնական կամ այլ համոզմունքների պատճառով զինծառայությունը չընդունող անձանց համար այլընտրանքային ծառայության հնարավորություն ստեղծելու, հաշմանդամների հասարակական կյանքին մասնակցելու հավասար պայմանների բացակայության խնդիրների մասին:

Մանրամասն անդրադարձ է արվում սեռերի իրավահավասարության հարցին: «Մարդու իրավունքների պաշտպանության առումով ՀՀ-ում խոցելի խմբերի թվին են դասվում նաեւ կանայք ու երեխաները: Շարունակում են տեղ գտնել կանանց հանդեպ խտրականության փաստերը հատկապես զբաղվածության ոլորտում»:

Առաջադրվում է նաեւ հայոց լեզվի ուղղագրության միասնականության խնդիրը: Եվ գրեթե բոլոր կետերն ուղեկցվում են հիշեցմամբ, որ սույն խնդիրները բարձրացվել են հանձնաժողովի գոյության նախորդ տարիներին եւս՝ 1998-ից ի վեր: Այս կապակցությամբ հանձնաժողովի անդամներից մեկը նշեց, թե իրենց ընդգծած կետերը, որպես կանոն, մնում են անկատար: Պրն Հայրիկյանն էլ պատասխանեց, թե իրավապաշտպանի խնդիրը հենց հարցերի առաջադրումն է, իսկ դրանց կատարումը քաղաքական գործչի հոգածության նյութ պիտի լինի: Ինչեւէ, տարեկան զեկույցը վերջնական տեսքով ՀՀ նախագահին եւ հանրությանը կներկայացվի փետրվարի վերջին:

Գալով մասնավոր խնդիրներին Պ. Հայրիկյանն արտահայտեց իր անհանգստությունն «ԱՊՀ երկրներից Հայաստան բերվող դիակների մեծ թվի կապակցությամբ»: Հանձնաժողովը որոշեց ուսումնասիրել վիճակագրությունը եւ այս ուղղությամբ մի ծրագիր մշակել ՀՀ ՆԳ եւ ԱԳ նախարարությունների հետ համատեղ:

Լ. Գ.

Իրավիճակ

ԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Ինտերնետը որպես տեղեկատվական աղբյուր ավելի հասանելի է դարձել

Խորհրդային տարիներին գործող զանգվածային լրատվամիջոցները մատների վրա կարելի էր հաշվել՝ բոլորն էլ պետական: Սակայն վերջին տասնամյակում ի հայտ եկած հեռուստառադիոընկերությունները այս դաշտում ոչ միայն լուրջ մրցակցության հնարավորություն ստեղծեցին, այլեւ հեռուստադիտողին եւ ռադիոունկնդրին թույլ տվեցին ընտրել՝ որ հեռուստաալիքը դիտել կամ ինչ ռադիոհաղորդում լսել:

Այսօր Հայաստանում գրանցված են մոտ 200 հեռուստա եւ ռադիոընկերություններ, սակայն փաստացի գործում են մոտ 30-35-ը: ԶԼՄ-ներից շատերը փակվեցին, նորերը բացվեցին, եւ այս գործընթացը դեռեւս կշարունակվի: Ի վերջո կմնան այն ալիքները, որոնք կայացած են եւ սիրված ժողովրդի կողմից: Բնականաբար, վերջինը կարեւոր նախապայմաններից մեկն է այս կամ այն հեռուստառադիոընկերության երկարակեցության համար, ուստի նրանցից յուրաքանչյուրը, հաշվի առնելով լսարանի կարծիքը, փորձում է իր ծրագրերն ավելի հետաքրքրական դարձնել: Իսկ լսարանի կարծիքն արտացոլվում է սոցիոլոգիական հետազոտությունների, հեռախոսազանգերի եւ նամակների մեջ:

Մեր երկրում եւ նրա սահմաններից դուրս տեղի ունեցող քաղաքական, մշակութային եւ այլ իրադարձությունների մասին տեղեկատվություն ստանալու հիմնական աղբյուրները, ըստ լրագրող Սերգեյ Երիցյանի գլխավորած «Կարծիք» հետազոտական կենտրոնի տվյալների, հետեւյալն են՝ հեռուստատեսություն (95,2 տոկոս), ռադիո (45,8 տոկոս), մամուլ (36,8 տոկոս), ծանոթ-բարեկամներ (16,6 տոկոս), ինտերնետ (5,4 տոկոս):

Ներկայացվածը ՀՀ կառավարությանն առընթեր տեղեկատվության եւ գրահրատարակչության վարչության հասարակական կարծիքի ուսումնասիրման կենտրոնի հետազոտության արդյունքներն են: Սոցիոլոգիական հետազոտությունն անց է կացվել 2001 թ. դեկտեմբերին Երեւան քաղաքում, 500 հարցվողների շրջանում: Այս տվյալները ցույց են տալիս, որ տեղեկատվության հիմնական աղբյուրը հեռուստատեսությունն է, այնուհետեւ ռադիոն՝ մատչելիության, տեղեկատվական հաղորդումների եթերային ժամերի հաստատունության եւ դրանց դիմելու արմատավորված սովորույթների պատճառով, մանավանդ որ լսարանն օգտվում է մի քանի տեղեկատվական աղբյուրից միաժամանակ: Հետաքրքրական է, որ ինտերնետը որպես տեղեկատվական աղբյուր ավելի հասանելի է դարձել: Եթե օգոստոս-սեպտեմբեր ամիսներին ինտերնետի օգնությանը դիմում էր հարցման մասնակիցների 1,7 տոկոսը, վերջին հարցման դեպքում՝ 5,4 տոկոսը, 3,4 տոկոսի աճ է արձանագրվել:

Ներկայացնենք մի քանի արդյունքներ, որոնք առնչվում են հեռուստատեսային լրատվական ծրագրերի դիտելիության աստիճանին. «Հայլուր» (ՀՀ)- 72,4 տոկոս, «Այբ-Ֆե» (Ա1+)- 34,8 տոկոս, «Լրաբեր» («Պրոմեթեւս»)- 30,2 տոկոս, «Ժամը» (Արմենիա)- 28,0 տոկոս, «Սուրհանդակ» (ԱՐ)- 19,0 տոկոս, այլ՝ 30,0 տոկոս:

Հարցվածների գերակշիռ մասը նշել է, թե միանգամից օգտվում է տեղեկատվության մի քանի աղբյուրից: Մեծ է հետաքրքրությունը ռուսական հեռուստաընկերությունների տեղեկատվական ծրագրերի նկատմամբ: Լսարանի շուրջ 30 տոկոսը դիտում է ОРТ-ի, РТР-ի, НТВ-ի, ТВ-6-ի հաղորդած լրատվությունը:

Ներկայացնենք նաեւ հասարակական, քաղաքական այն տասը հաղորդումները, որոնք առավելագույն հավանության են արժանացել հարցման մասնակիցների կողմից. «Օրակարգ» (Ա1)- 27,2 տոկոս, «Կարծիք» (Ա1)- 24,6 տոկոս, «02» (ՀՀ)- 17,4 տոկոս, «Կարոտ» (Ա1)- 10, 4 տոկոս, «Զինուժ» (ՀՀ)- 10,2 տոկոս, «Հետգրություն» (Ա1+)- 8,8 տոկոս, «Խորհրդարանական ժամ» (ՀՀ)- 6,6 տոկոս, «Երկու սերունդ» (Ա1)- 5,6 տոկոս, «Օրը» (Երեւան)- 5,2 տոկոս, «Կեսգիշերային ճեպընթաց» (Ա1)- 4,0 տոկոս: Շատ դեպքերում այս հաղորդաշարի դիտելիությունը պայմանավորված է անձով՝ հաղորդման հեղինակով:

Առավել դիտելի մշակութային, երաժշտական եւ զվարճալի-ժամանցային ծրագրերը պատկանում են «Արմենիա», Հանրային, «Շանթ», «Պրոմեթեւս» հեռուստատեսություններին. «Ռուբիկոն» (31,8 տոկոս), «Բլից» (19,4 տոկոս), «Բումերանգ» (17,8), «Բեռնարդ շոու» (16,6 տոկոս), «Ծիծաղի տուն» (15,8 տոկոս), «Կռունկ» (15,4 տոկոս), «Ծոյից ծո Հայաստան» (8,4 տոկոս), «Մուզունինի բուա» (7,2 տոկոս), «Պահմտոցի» (5,8 տոկոս), «Դո, ռե, մի» (5,6 տոկոս):

Ռադիոընկերությունների պարագայում մայրաքաղաքի ռադիոունկնդիրները նախապատվություն են տալիս FM տիրույթում գտնվող ռադիոընկերություններին: Երեւանում Հանրային ռադիոն իր առաջնությունը կորցնում է: Առավել շատ նշված ռադիոընկերություններն են «Վան» (36,6 տոկոս), «Ռուսկոյե ռադիո» (36,6 տոկոս), Հանրային (36,4 տոկոս), «Արձագանք» (30,4 տոկոս), «Եվրոպա+» (22,2 տոկոս), «Դինամիկ FM» (19,8 տոկոս), «Ռադիո հայ» (16,6 տոկոս), «Հիթ FM» (13,2 տոկոս), «Իմպուլս մայակ» (3,0 տոկոս):

Ռադիոլսարանը հիմնականում պահանջում է կարճ եւ հստակ տեղեկատվություն, բազմազան, հիմնականում թեթեւ երաժշտություն եւ իր մասնակցությունը հաղորդումներին: Ի դեպ, ուղիղ եթերը եւ հաղորդումներին մասնակից լինելու ցանկությունը նշել են նաեւ բազմաթիվ հեռուստադիտողներ:

Մ. Հ.

ԱՐՑԱԽ

Կոլեկտիվ տնտեսվարումը դարձյալ ուղիղ ճանապարհ

1998-99 թթ. գյուղացիական կոլեկտիվ (փայատիրական) տնտեսությունների կազմալուծումը ԼՂՀ-ում ուղղակի շարունակությունն էր Հայաստանում իրականացված նույնանման գործընթացի: Եվ այսօր արդեն գյուղմասնագետներն ու ոլորտի պատասխանատուներն անթաքույց ցավով են նշում հապճեպ սեփականաշնորհման բացասական արդյունքների մասին: Ագրարային Ղարաբաղի համար տնտեսությունների կազմալուծումը պատճառ դարձավ գյուղմթերքների արտադրության շեշտակի նվազման:

Երկու տարի է անցել այդ գործընթացի ավարտից, սակայն հողի սեփականաշնորհման պտուղները դեռեւս չեն «հասունանում». մենատնտեսները պարզապես ի վիճակի չեն միայնակ իրականացնելու ագրոտեխնիկական բոլոր անհրաժեշտ միջոցառումները:

ԼՂՀ անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի տվյալներով, Արցախում սեփականաշնորհվել է (տնամերձով հանդերձ) շուրջ 35000 հեկտար հող: Մասնավորեցման արդյունքում հողի սեփականատեր են դարձել 57.200 քաղաքացիներ, սակայն մենատնտեսներին տրամադրված հողատարածքների քիչ մասն է արդյունավետ օգտագործվում՝ հողի փոխհատուցումը նվազագույն է ստացվում:

Անցյալ տարին Արցախի երկրագործների համար կարելի է համարել փորձությունների տարի: Երաշտն ու կրծողների աննախադեպ գրոհը ծանր հարված են հասցրել: Բավական է նշել, որ նախքան հունձն սկսելը, դաշտային վնասատուները հասցրել են ոչնչացնել շուրջ 7000 տոննա հացահատիկ:

Այս տարի ԼՂՀ-ում կատարվել է 22000 հեկտար աշնանացան: Նախորդ տարվա կորուստներից խուսափելու նպատակով, ԼՂՀ կառավարությունը լուրջ միջոցներ է ձեռնարկել: Մասնավորապես, բավարար քանակությամբ թունաքիմիկատներ են հայթայթվել ու տրամադրվել շրջվարչակազմերին, որոնք պիտի մատչելի գներով դրանք վաճառեն մենատնտեսներին:

Գյուղատնտեսության զարգացման նոր հայեցակարգ է մշակել ԼՂՀ գյուղնախարարությունը, որն ուղղված է մենատնտեսների ձեռնարկումների սատարմանը: Կազմվել է հացահատիկային մշակաբույսերի սերմնաբուծության զարգացման գործառար ծրագիր, որի իրականացումը կառավարության կողմից վստահվել է «Ակադեմիա» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությանը: Վերոհիշյալ ծրագրի իրագործումը ստանձնած ընկերությունը լայն համագործակցություն է ծավալել գյուղատնտեսության ոլորտի համապատասխան կառույցների հետ, իսկ գործունեության կոնկրետ դաշտը շրջաններում սեփականաշնորհված այն հողատարածքներն են, որոնք տարբեր պատճառներով հողատերերի կողմից չեն օգտագործվում: Գիտափորձնական աշխատանքները նշված հողատարածքներում կատարվում են դրանց տերերի հետ պայմանագիր կնքելուց հետո: Ֆինանսական բոլոր հարցերը, բնականաբար, լուծում է «Ակադեմիան»: Ըստ պայմանագրերի, առաջին տարում հողը հերկվում է եւ թողնվում սեւ ցելի համար: Հաջորդ տարի հողատարածքներում կատարվում է կրկնահերկ, որից հետո արդեն ցանք է կատարվում: Պայմանագրային մի կարեւոր կետն այն է, որ հողատերերին իբրեւ վարձավճար առաջին տարում տրվում է, մեկ հեկտարի հաշվով, 400 կգ հացահատիկ կամ էլ դրան համարժեք դրամ: Վարձակալված հողատարածքներում իրականացվելիք ագրոմիջոցառումները ներառում են թունաքիմիկատների մատակարարում, ավիասրսկումներ, ինչպես նաեւ բարձրորակ սերմացուների վաճառք սեփականատերերին:

«Ակադեմիա» ՍՊԸ-ն փորձնական նպատակով արդեն առանձնացրել է 3000 հեկտար հողատարածք, որտեղ այս տարվա աշնանը կկատարվի ցանք: Հասկանալական է, որ հաջորդ տարի այստեղից ստացված եկամուտը ամբողջովին կտրամադրվի հողատիրոջը, որը զուտ գյուղացուն շահագրգռելու նպատակ է հետապնդում: Իսկ «Ակադեմիան» այսօրինակ ծառայության դիմաց օգուտ ակնկալում է ստանալ միայն 2004 թվականին:

Ի՞նչ ակնկալիքներ ունի գյուղնախարարությունն այս ծրագրից: Նախարար Բ. Բախշյանի համոզմամբ, «Ակադեմիա» ՍՊԸ-ի ձեռնարկումները աստիճանաբար ավելի շատ մենատնտեսների կներգրավեն համագործակցության մեջ: Մասնավոր հողատերերը կսկսեն ստանալ սպասվող եկամուտները, նրանց մեջ կարմատավորվի նաեւ համատեղ տնտեսություն վարելու շահագրգռությունը, որ հետագայում կոլեկտիվ տնտեսություններ ստեղծելու լավ նախապայման է:

Թե ինչքանով է իրատեսական ու արդյունավետ այս ծրագիրը, ցույց կտա ժամանակը: Համենայն դեպս, արցախցի հողվորի մեջ դեռեւս թարմ են հաճելի հուշերը կոլեկտիվ տնտեսվարման ժամանակներից, երբ, նրանց պատկերացմամբ, հողն առավել բարի ու շռայլ էր: Այս կանխատրամադրվածությունը, անշուշտ, դրական մթնոլորտ կարող է ստեղծել վերոհիշյալ ծրագրի իրականացման համար:

Իսկ ներկա պահի գնահատմամբ, «Ակադեմիայի» ձեռնարկումները մի շոշափելի արդյունք ունեն: Ընկերությունից այսօր 300 մարդ կայուն աշխատավարձ է ստանում՝ տարբեր աշխատանքային-գործնական առնչություններով: Ընթացիկ տարում ընկերության աշխատողների թիվը նախատեսվում է հասցնել 1000-ի: Եվ դա ինքնին լուրջ ձեռքբերում է:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ,
Ստեփանակերտ

ԽԱՌՆԱՇՓՈԹ

Ուզում եմ նախագահ դառնալ. ի՞նչ կուսակցություն հիմնեմ...

Հայաստանում գործող կուսակցական համակարգը վերջին ժամանակներս բազմիցս փոփոխվել է: Շատ կուսակցություններ մասնատվել են, շատերը՝ վերափոխվել: Որոշ կուսակցությունների համար սովորական է դարձել լիդերների անհաշտությունը, մյուսների համար՝ դրանց բացակայությունը:

Մեզանում սովորական է նաեւ, որ միայն մեկ հոգու համար ստեղծվում են կուսակցություններ, միայն իշխանական որոշակի լծակի տիրապետելու ցանկությունն արդեն բավական է կուսակցություն հնարելու համար:

Բազմակուսակցական մեր դաշտն ունի նշանակալի մի թերություն եւս. կուսակցությունների մեծ մասը գաղափարական հենք ուղղակի չունի, այսինքն՝ դրանք արհեստական, «վիրտուալ» կուսակցություններ են:

Նման կուսակցությունները չեն ենթարկվում ոչ մի տրամաբանության՝ ենթակա լինելով միայն իշխանության հասնելու ամենակուլ ձգտմանը:

Ստեղծվելով ժամանակավոր նպատակների հասնելու համար՝ դրանք ոչ մի կերպ կուսակցություն չեն դառնում եւ մնում են սեփական անձն անսահմանորեն բարձր գնահատող առանձին անհատների փառասիրության բավարարման ամենահարմար միջոց:

Այս ամենով հանդերձ, քաղաքական դաշտում գործում են նաեւ այնպիսի կուսակցություններ, որոնք իրատեսական լինելով սեփական հնարավորությունների նկատմամբ ունեցած գնահատականներում, միավորվում են այլ կուսակցությունների հետ: Արդյունքում թեեւ որոշակի պարզեցում է առաջանում, սակայն դա՝ առերեւույթ: Իրականում ոչ մի դերակատարում չունեցող քաղաքական միավորներն ուղղակի «սերտաճում» են քիչ թե շատ կշիռ ունեցողներին եւ ապագա ընտրությունների հոլովույթում այս կերպ փորձում կարեւորվել:

Ստեղծվող քաղաքական միավորումներն ու մասնատումներն էլ, կարծես, մի դեպքում ընդհանրացնող գաղափարներ չունեն, մյուս դեպքում՝ տարբերակող: Դարձյալ նույն նպատակն է. ունենալ սեփականը եւ միայն մեկի համար: Իսկ որ քաղաքակիրթ աշխարհում քաղաքական կյանքի սուբյեկտների թիվը չի սահմանափակվում կուսակցություններով, մեզ բնավ չի էլ հուզում: Մանավանդ որ մեր քաղաքական դաշտում որպես սուբյեկտ գործելու համար հարկ է ոչ միայն հնարել կուսակցություն, այլեւ ունենալ քաղաքական կոնկրետ պատվեր կամ պատվիրատու:

Մի խոսքով, առաջիկա ամիսների ընթացքում արդեն ամենայն նշանակալի եւ աննշան իրադարձություն այսպես թե այնպես անպայմանորեն կկապվի այս կամ այն կուսակցության գործունեության հետ: Բոլոր համեմատաբար ազատ լրատվամիջոցները «կգրավվեն», անհրաժեշտության դեպքում կստեղծվեն նորերը: Բոլոր հնարավոր ոլորտները կդարձվեն խիստ հիմնախնդրային, իսկական փոշուց կազատվեն, բայց փոշու ամպի մեջ կմնան բազում չլուծված խնդիրներ: Կավելանան անիմաստ բարձրաձայն ձայնարկություններն ու խեղկատակության հասնող խոստումները: Կճշտվեն փոխհարաբերություններն ու հնարավոր ազդեցության մասշտաբները: Վերջապես, կապահովվեն ֆինանսական միջոցներն ու ներկայացուցչական կազմը: Եվ կունենանք այն, ինչ կունենանք:

Զերծ մնալով կանխատեսումներից, այնուամենայնիվ նշեմ, որ կանխատեսելին ավելի շատ կլինի, քան անկանխատեսելին: Չէ՞ որ հայ ենք, այն էլ՝ մի բուռ, բոլորս միմյանց ճանաչում ենք, բոլորս էլ միահամուռ խառնվում ենք «հասարակական» հնչեղություն ունեցող իրադարձություններին: Ու թերեւս միակ դրականն այն է, որ նման հարցերում անտարբերությամբ չենք տառապում, թեեւ երբեմն, մեծագույն հաճույքով, ձեւանում ենք անտարբեր:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

հեռուստածրագիր

1 փետրուար, ուրբաթ

Հ1

9.00 Հայլուր
9.20 Գ/Ֆ «Իվան Վասիլեւիչը փոխում է մասնագիտությունը»
10.50 Մուլտֆիլմ «Ժլատ Կուզյան»
11.00 Ս-լ «Սրերի թագուհին»
11.50 Բոհեմ»
12.25 Գիտահանրամատչելի սերիալ «Ամեն ինչ ուղեղի մասին»
12.40 Բարի ախորժակ
13.00 Հայլուր
13.20 Ռուբիկոն+
17.00 Հայլուր
17.20 Մուլտֆիլմ «Տիեզերագնաց Ռեքսը»
17.30 Գ/Ֆ «Հնդկացին Փարիզում»
19.00 Երեկոյան Երեւան
19.20 Շրջադարձ
19.55 Պարմանի
20.20 Եկեղեցական կյանք
20.35 Տուն-տունիկ
21.00 Հայլուր
21.50 Որակի նշան
22.00 Գ/Ֆ «Իտալացիները»
23.30 Երգի պետական թատրոնը Գյումրիում
00.00 Հայլուր
00.20 Գ/Ֆ «Յուրայինը»
Ընդմիջմանը՝
1.00 Հայլուր (ռուսերեն)
1.05 Հայլուր (անգլերեն)

Հ1 ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԾՐԱԳԻՐ

9.00 Հայլուր
9.50 «Շողակաթ-2000» հեռուստափառատոն
10.40 Փաստագրական ֆիլմ «Դժվար խաղող»
11.00 Ռուբիկոն+
11.50 Բոհեմ
12.25 Երգում է Շուշան Պետրոսյանը
12.40 Բարի ախորժակ
13.00 Հայլուր
13.20 Փաստագրական սերիալ
17.00 Հայլուր
17.20 Գ/Ֆ «Հայրիկ»
18.35 Ավետ Ավետիսյան
19.00 Երեկոյան Երեւան
19.20 Շրջադարձ
19.55 Պարմանի
20.20 Եկեղեցական կյանք
20.35 Տուն-տունիկ
21.00 Հայլուր
21.50 Որակի նշան
22.00 Գ/Ֆ «Բարեւ, ես եմ»
23.50 Պոեզիայի ակնթարթներ
00.00 Հայլուր
00.20 Երեկոյան Երեւան
00.35 Ավետ Ավետիսյան
1.00 Հայլուր (ռուսերեն)
1.05 Հայլուր (անգլերեն)
1.10 Պարմանի
1.35 Շրջադարձ
2.15 Եկեղեցական կյանք
2.25 Գ/Ֆ «Քեզ հետ եւ առանց քեզ»
3.45 Էդգար Հովհաննիսյանի ստեղծագործական երեկոն
5.00 Հայլուր
5.20 Կարճամետրաժ ֆիլմ «Արահետ դեպի երկինք»
6.00 Հեռուստասերիալ »Բլանկոյի այրին»
6.50 Երեկոյան Երեւան
7.00 Շրջադարձ
7.40 Պարմանի
8.05 Եկեղեցական կյանք
8.20 Ավետ Ավետիսյան
8.45 Տուն-տունիկ

ՊՐՈՄԵԹԵՎՍ

08.00 «Բարի լույս, Հայաստան»
(08.30, 09.30 Լրաբեր)
10.00 Ս-լ «Բժիշկ Մարթան եւ նրա հիվանդները»
10.50 «Մուլտունինի-բում»
11.50 Գ/Ֆ «Տնօրենը»
17.00 Մուլտֆիլմ
17.30 «Լեզուների համաստեղություն»
18.00 Ս-լ «Բժիշկ Մարթան եւ նրա հիվանդները»
19.00 Համերգ
19.25 «Ներշնչանք». Նախիջեւանի մշակութային հուշարձաններ
20.00 Լրաբեր
21.00 Գ/Ֆ «Վերջին պահին»
22.40 «Բեմական խաչմերուկ»
23.15 «1-02»
23.30 Լրաբեր
ԱՊՀ նորություններ (ՄԻՐ)
24.00 «Սեկտոր PRO»

ԱՐՄԵՆԻԱ

08.30, 21.00 CNN
08.00, 15.00, 18.00, 20.30, 01.30 Ժամը
09.00 Գ/Ֆ «Քամելոթի ասպետը»
11.00 «Օրքիդեա»
11.25 Ինչպե՞ս ես, բարեկամ
11.40, 20.00 Ավտոսրահ-2000
12.00, 15.30 Մուլտֆիլմ
13.00, 21.30 Բլից
13.30 Գ/Ֆ «Կոստոսի ցասումը»
16.00 Գ/Ֆ «Օդային բանտ»
18.30 Մեր հաղթանակը
19.00 Բումերանգ
22.00 Հոթ լայն
22.40 Գ/Ֆ «Ընտրություն»
02.00 Գիշերային կինոսրահ «Անմեղության դարաշրջան»

Ֆ

19.00 Մուլտֆիլմ
19.50 Բախտացույց
20.00 Գ/Ֆ «Ֆանտոմ»
22.00 Բախտացույց
22.05 Գ/Ֆ «Մեր մանկության տանգոն»
00.00 Գ/Ֆ «Հիմնական բնազդ»

Ա1+

0.35, 18.30, 01.25 «Ա1+ ֆուտբոլ»
07.45, 09.45, 11.45. 13.45, 15.45, 17.45, 19.45, 21.45, 23.45, 01.45 «Այբ-Ֆե»
08.00, 12.00, 13.30, 16.55 «Այբ-Ֆե-տեղեկատու»
08.05, 18.05 Մ-ս «Սեյլըրմունը մարտնչում է»
08.30 Արգենտինյան տանգո
08.45, 18.45, 20.45, 22.45, 00.45 «Այբ-Ֆե+»
08.55, 16.00 Ս-լ «Անմոռանալին»
10.00 «Արտացոլանք»
10.25 Երգում է Էլիզաբեթ Շվարցկոփֆը
10.45, 16.45 «Նոյյան տապան»
11.00, 20.00 Ս-լ «Իմ բոլոր զավակները»
12.05, 18.50 Ս-լ «Ամպրոպաքարեր»
12.30 Երգում է Դայանա Ռոսը
12.40, 20.55 Ս-լ «Բարձր մակարդակի հավակնող խուզարկուները»
13.35 Երգում է Ջեյմս Բրաունը
14.00 Լիամետրաժ մուլտֆիլմ «Պինոքիոյի արկածները»
17.00 Երգում է Ջոն Լենոնը
17.10 «Ավետիս»
18.00, 19.55, 20.50. 23.05 «Այբ-Ֆե-բիզնես»
19.15 «Տոյոտան» ներկայացնում է. «Վայրի բնության աշխարհը»
22.15 «Հ. Գ.»
22.55 Երաժշտական դադար
23.00 «Գլխավոր թեմա»
23.10, 02.05 «Ա1+ մամուլ»
23.20 Արմին Մյուլլեր Շտալը «Փայլ» դրամայում
01.35 Նվագում է Ջիմի Հենդրիքսը
02.00 Երաժշտական դադար
02.15 Ալեն Դելոնը, Լինո Վենտուրան «Արկածներ որոնողները» ֆիլմում
03.50 «Քուին» խմբի համերգը
04.00 Լորենցո Լամասը «Պարտք» մարտաֆիլմում
05.30 Նվագում է Չիք Կորեան
05.45 Կինոկատակերգություն «Տնային կալանք»

ԵՐԵՎԱՆ

7.00 «ТВЦ Մոսկվա «Տրամադրություն»
9.30 «Առավոտ»
11.00 Վավֆիլմ
12.00 Հ/թ «Ակցեոն»
12.30 ТВЦ Մոսկվա «Տարեթիվ»
13.25 ТВЦ Մոսկվա Ս-լ «Պետերբուրգյան գաղտնիքներ»
14.30 «Ներշնչանք»
15.15 ТВЦ Մոսկվա Ս-լ «Տեսուչ Կեստերը»
16.20 Գ/Ֆ «Երեքի սրտերը» 1-ին մաս
19.00 «Զգույշ, օրենք է»
19.30 «Բուրգ»
20.00 «Օրը»
21.00 «Անուշ լինի»
21.30 «Բարի երեկո, Երեւան»
23.00 «Հեռուստաֆուտբոլ»
23.25 Գեղֆիլմ
01.05 ТВЦ Մոսկվա «Իրադարձություններ»
Ավարտին՝ գիշերային կինոսրահ

###

08.00, 21.20 Համերգ
08.35 Մուլտսերիալ «Սիմփսոններ»
08.55, 14.35, 22.40 Պատահական վկա
09.20, 18.15 Ս-լ «Լողափ»
10.05, 21.45 «ՆոստալջիԳ»
10.15, 17.35 Մանկական սերիալ «Սարսուռ»
10.35 «Վարդանիկն ու Մարգոն»
10.50, 17.10 Մ-ս «Իքս Մեն»
11.10, 19.10 Ս-լ «Սատանայի ճուտը»
12.00, 15.00, 18.00, 20.00, 22.00 «Հորիզոն»
12.10 Վավֆիլմ
12.35 Գեղֆիլմ
15.15 «Հեռանկար»
16.20 Մանկական սերիալ «Խորհրդավոր ասպետները»
16.40 Վավֆիլմ
20.20 «Օդային հյուր»
20.40 Ս-լ «Գաղտնի գործակալը»
21.00 «Լույս եւ ստվեր»
23.10 Գեղֆիլմ (DVD)
01.30 Գ/Ֆ «Ողջերը»

###

11.00, 16.00 Համերգային ծրագիր
12.00 Մուլտաշխարհ
17.05 Մուլտֆիլմեր փոքրիկների համար
18.15 Գ/Ֆ «Օդի արքան»
19.55 Վ/Ֆ «Ռուսական ավիացիայի պատմությունից»
20.45 «Կենդանիների աշխարհում»
21.40 Վ. Պլուզյանի երաժշտական ծրագիրը
22.40 Գ/Ֆ «Հանդիպման վայրը փոխել չի կարելի» 5-րդ մաս
00.10 Գ/Ֆ «Դիմանկարիչը» 2-րդ մաս
01.45 Համերգ. «Բոն Ջովի»

ԱՎԵՏԻՍ

09.05, 20.30, 22.30 Բարի լուր
09.30, 19.30 Մուլտֆիլմ
09.50, 19.50 Արցախյան ողողանջներ
10.15, 20.45 Ո՞վ է քեզ կանչում
10.30 Կենդանիների աշխարհում
11.30 Կայծակնային քարեր
12.30, 15.40 Բարի ճանապարհ
12,45 Այն, ինչ պետք է
13.00 Մուլտսերիալ
13.30 Հրաշալի դասեր
13.50, 00.10 Սիրո հավասարություն
14.45 Վավֆիլմ
16.00 Մ-ս «Լինում է, չի լինում մի փորուղ»
16.30 Պարզապես երգ
16.50 QP ալիք
17.20 Գ/Ֆ «Մուտք լաբիրինթոս» 4-րդ սերիա
18.40 Իմ երկիր
19.10 Դարձիր հերոս
20.15 Երաժշտական դադար
21.00 Գեղֆիլմ
23.40 Մարդը եւ ծովը

ՍԻՆԵՄԱՔՍ

1.20 Դրամա «Շշուկներ գիշերում»
3.00 Մելոդրամ «Վտանգված բիզնես»
4.35 Միստիկա «Պատրանքների տիրակալը»
6.30 Մելոդրամ «Լեհ գեղեցկուհին»
8.10 Արկածային «Թռեք դեպի տուն»
9.50 Արկածային «Էքսկալիբուր»
12.05 Կոմեդիա «Փոխվել տեղերով»
13.55 Ֆանտաստիկ «Ռոբոտ-ոստիկանը-2»
15.45 Դրամա «Ստախոս Հակոբ»
17.40 Արկածային «Գայլի աչքը-1»
19.15 Արկածային «Արեւելյան ատամնաբույժը-1»
20.30 Դրամա «Գոյատեւում»
22.30 Թրիլեր «8 մմ»

1

7.00 Բարի լույս
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Նորություններ
10.15, 20.00 Ս-լ «Սիրո երկիրը»
11.10 Հումորիստական հաղորդում
11.45 Թույլ օղակ
12.35 Աներջիկ նոթեր
12.50 Գրքամոլություն
13.15 Մարդը եւ օրենքը
14.05 Արծաթե գունդ. Ֆրենկ Սինատրա
14.45 Գ/Ֆ «Շավիղներ-բավիղներ»
16.15 Մուլտսերիալ
16.40 Յոթ վերք, մեկ ստեղանի
17.00 Դետեկտիվ «Կասկած»
18.00 Մեծ լվացք
19.25 Վավ. դետեկտիվ «Ներկայանալ մեղայականով»
21.00 Հրաշքների դաշտ
22.00 Ժամանակ
22.35 Բարեկամները շնորհավորում են Լեւ Լեշչենկոյին. Հոբելյանական համերգ
Ավարտին՝ Գիշերային «Ժամանակ»
Գ/Ֆ «Լոս Անջելեսով՝ առանց քարտեզի»

PTP

6.50, 7.50, 8. 50, 9.50, 20.35 Լուրեր-Մոսկվա
7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 15.00, 21.00 Լուրեր
7.15 Ս-լ «Սելեստա, միշտ Սելեստա»
7.45 Ուղղափառ օրացույց
8.15, 9.35 PTP-ի փորձաքննությունը
8.30, 13.15 Ազդ
8.40 Ընտանեկան նորություններ
9.15 Ազգային եկամուտ
9.20 Մուլտֆիլմեր
10.15 Գ/Ֆ «Սինատրա»
11.05 Նոր «Հին բնակարան»
12.30 Ս-լ «Սանտա Բարբարա»
13.25 Իմ ընտանիքը
14.30 «Ի՞նչ է ուզում կինը»
15.30 Ս-լ «Սիրո թելեր»
16.25 Ս-լ «Վայրի հրեշտակ»
17.20 Ս-լ «Հասարակ ճշմարտություններ»
18.30 ՈՒՀԱ մոլորակ
19.00 Մամուլի ակումբ
20.00 «Քաղաքիկ» բենեֆիս
21.55 Սերիալ «Լեդի Բոմժ»
22.55 Գ/Ֆ «Թշվառները»
00.10 Ալեքսանդր Ինշակովը «Խաչակիր» ֆիլմում
02.20 «Տարվա դեմքեր» մրցանակի հանձնման արարողությունը

НТВ

7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 20.00, 23.00 Այսօր
7.10, 8.15, 19.35 Քրեական գործ
7.15, 9.15 Ի պահ
7.35, 8.20 Մեր սիրելի կենդանիները
7.40, 8.45, 9.50 Հինգ րոպե Նովոժենովի հետ
7.45, 8.50, 9.55 Մեծ փողեր
7.50, 8.35, 9.40 Կարդանային լիսեռ
10.05 Համով պատմություններ
10.25 Բնասերի ճանապարհորդությունները
11.25 Սեփական խաղ
12.10 Ուշադրություն, հետախուզում է
13.25 Գ/Ֆ «Քաղաքաբնակները»
15.25 Շարունակությունը՝ հաջորդիվ...
16.15 Պետսի-Չարդ
17.25 Մասնագիտությունը՝ լրագրող
17.50 Գ/Ֆ «Ֆուտբոլիստը»
20.35 Խոսքի ազատություն
22.15 Քրեական Ռուսաստան
23.45 Մ. Վան Պիբլսը, Զ. Լիվերմանը «Վալենտինի օրը» մարտաֆիլմում
01.35 Կոմա

սկանվորդ

1

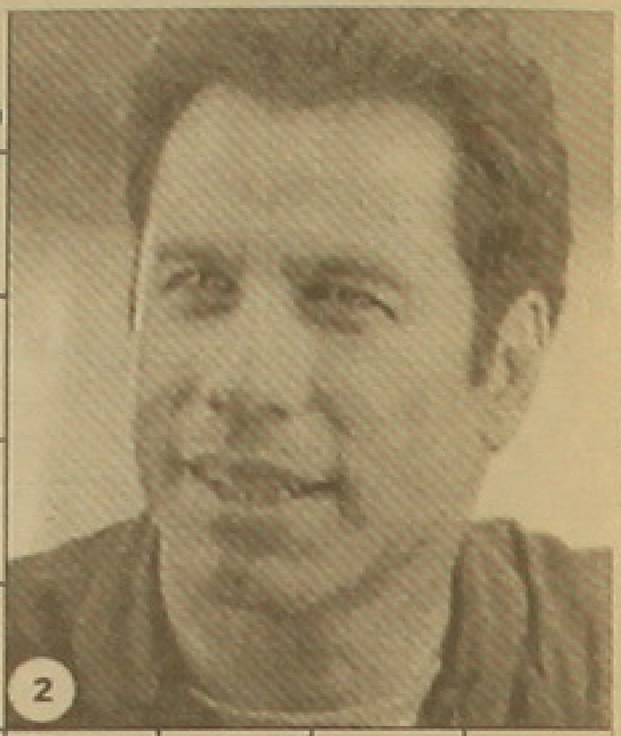
2

- 1
- Չոքանչի թոռների հայրը
- Դուռը ծեծելու մուրճիկ
- Սպայական հավաքատեղի
- Պաղեստինցի Յասերը
- Արշավորդի կացարան
- Էլեմենտը հայերեն
- Արուսյակը վերեւում
- Դաստիարակիչ խոսք
- 4
- Մորզեի այբուբենի միավոր
- Յեքիաթում ուղու «կըշռաման»
- Կարճ ասած դրամատուն
- Դարչինի «ընկերներից»
- Խորհրդային հնգամյա ծրագիր
- «Իր օղանավն ունեցող» ցուլ
- Չթռչնող ծաղիկ
- Յին եգիպտացիների «թուղթը»
- Մի կանաչի էլ դա է
- Չեխական արժույթ
- Փլատակի կարգավիճակ
- Դռան գլխին, ձիու ոտքին
- Դրամական օգնություն
- «Կլորիկ» պատկեր
- Սովորական մահակ
- ... Ջիմզիմով
- Անլիարժեքություն կամ ...
- «Տեսա՞ր ինչ եղավ», երգիչ
- Երգիչ ... Տալյան
- 2
- ... Գյուղակյա, երգչուհի
- Երեխաներից առաջինը
- «Բալետային» փետրավոր
- Յումբ կոմպոտի համար
- Կողմ, ..., ձեռնպահ
- Գրպանում զնգացող «պարկ»
- Էնրիկե Իգլեսիաս, ... Մարտին
- Բամբասկոտ պառավ
- Ի՞նչ է պարունակում դիմումը
- Գիշերային անլույս «ուրակում»
- Ցանցառի եւ Նիկուլինի ընկերը
- Պիեսի հատված
- Բիսկվիտի «խմորիչ»
- ... Բենինգ
- Քրիստոնյա
- Սագերի «փրփուր»
- Յարսանեկան «կողմ»
- «Զինվորիկահումբ»
- Թրից «չվախեցողը»
- «Լեզուն ... ընկավ»
- Յայ հերոս ... Ավետիսյան
- Աղջիկ երեխա
- Պարոնին «կից եւ կողակից»
- «Արցունքասեր» բանջարեղեն
- Ադամանդի «գրամ»
- «Բարակմարակ»
- Աֆրիկյան անապատ
- Պատի ծեփվածք
- Արձակագիր, բանաստեղծ
- Պատմաժամկետ, ճիստ
- Pseudonymos
- Ճիշտն անելու ճանապարհին
- Ռուս երգչուհի Ալյոնա ...
- եւ Պուգաչովան, եւ Ալեգրովան
- Անուսին կամ ...
- եւ չափ, եւ գին, եւ տոկոս
- Ճաշակելիքի զգացածը
- 5
- Պեյզաժ
- «Յասարակ» ռոյալ
- ...մանկապարտեզ
- Դեզծի «ջրային իմիջը»
- Սովորեցնելու ձեւ, եղանակ, ...
- Խճճված անցումներով տեղ
- Տղայական ձայն
- Գործողություն, խոսքի մաս
- «Փաթաթված» նորածին
- Կազակների դեմքի «զարդը»
- Ուկրաինա կիեւ, էկվադոր ...
- Ցամաքային «ծովակալ»
- ... Նյուտոն
- Լեյտենանտից զնդապետ
- Դավաճան առաքյալը
- «Սպարտակ» Դուգլասը
- «Milky Way»-ի հումքը
- Ազգական
- Անսահմանության միավոր
- Ժուռնալիստական պատմվածք
- «Ճզմված» կարտոֆիլ
- Ստորադաս կամ ... մարդ
- «Աշխատահարկ»
- Բռդյա վերնազգեստ
- Ատաղձագործի «փայտփորիկ»
- Թռչերը վնասող ծխանյութ
- Մրսած մարմին, «փափուկ» անիվ
- Ծույլիկի նիշն ու խորհրդանիշը
- Դյումայի «միակ» թագուհին
- «Լորձոտ» պահածոյացու
- 3
- Կիսաթանկարժեք հղկաքար
- Կոդավորված ժառանգականություն
- Սարա Մելիք, հագարացի
- Պատի հոմանիշը
- Նույնն է, ինչ տոհմը, ժառանգը
- Կինոթատրոն, անցաքուղ
- Ծառի փայտի «չճղվող» մասը
- ... Շերենց
- Կենդանական բերան
- Նրա կինը էմմա Պետրոսյանն է
- Թատերական մակիաժ
- Շենքի յուրաքանչյուր «քառաքացի»
- Կեռաս
- ... Մոր

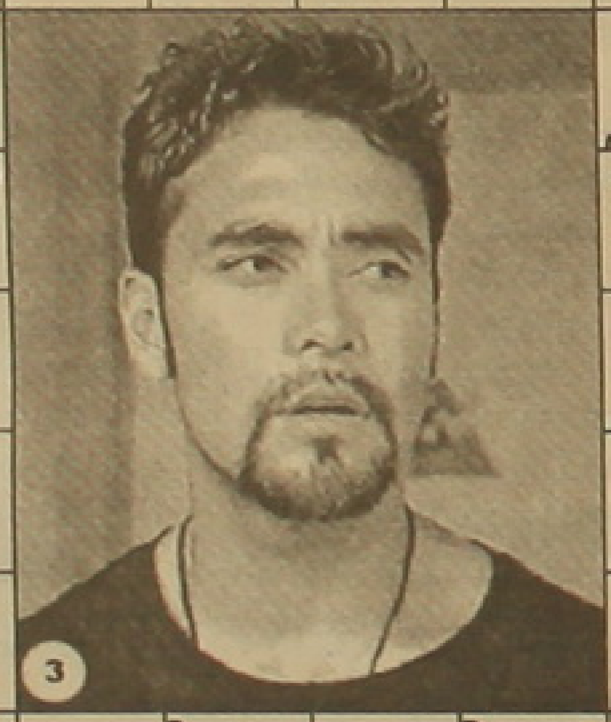
3

4

5

զանազան

ԱՍՏՂԱԳՈՒՇԱԿ 1 փետրվար

ԽՈՅ

Ճակատագիրը փորձելու ձգտումը կարող է հանգեցնել ֆինանսական կորուստների կամ ինքնազգացողության կտրուկ վատացման: Այսօր ամեն տեսակ ուղեւորությունները, նոր ծանոթությունները կամ հանդիպումները կպահանջեն զգալի դրամական միջոցներ:

ՑՈՒԼ

Բարենպաստ օր է ֆինանսական գործառնությունների համար: Աստղերը խոստանում են շահույթ: Ձեր խանդավառությունը կհամակի շրջապատողներին, նրանց կստիպի դիմել համագործակցության: Հնարավոր է մի շարք հաջող գործարքների կնքումը: Նոր գաղափարները նոր ապագայում կտան ցանկալի արդյունք:

ԵՐԿՎՈՐՅԱԿՆԵՐ

Օրը նպաստավոր է դասական գործերի, գործարքների, ամուսնությունների, պայմանագրերի կնքման համար: Ջանացեք կենտրոնանալ, թափանցել իրերի խորքը, կենսագործել մտահղացումները: Ձեր մեջ կկարողանաք հեշտությամբ միավորել նորացման զգացումը եւ իրերի նկատմամբ տրամաբանական հայացքը:

ԽԵՑԳԵՏԻՆ

Կուտակման, տեղեկատվության ստացման օր է: Կարող են լինել տարատեսակ անակնկալներ, հաճելի եւ ոչ այնքան հաճելի: Աշխատանքը Ձեզանից կպահանջի ուշադրության կենտրոնացում: Խորհուրդ չի տրվում կատարել մեծ ծախսեր: Ընտանիքում հավանական է լիակատար փոխըմբռնում:

ԱՌՅՈՒԾ

Օրն աչքի է ընկնում չիրականացած հույսերով, անպտուղ ակնկալիքներով, դեպրեսիաներով: Առկա է վտանգ առողջության համար, հնարավոր է հիվանդություն, վնասվածք կամ հուզական սթրես: Աստղերը խորհուրդ են տալիս լոկ այն գործը, որից լիովին գլուխ եք հանում:

ԿՈՒՅՍ

Աններդաշնակ ժամանակաշրջան է եւ կարող է բավականին բարդ լինել: Հավանական են խաբեություն եւ պարտնյորության պատրանքներ, վեճ ազգականների կամ զավակների հետ, ինչպես նաեւ ինքնազգացողության վատացում: Ձեր շրջահայացությունն ու զգուշավորությունը կօգնեն կողմնորոշվել փոփոխվող իրավիճակում:

ԿՇԵՌՔ

Առկա է կենսական ուժերի եւ ստեղծագործական ներուժի աճ: Ձեր երեւակայությունը, եռանդը եւ նորի զգացումը թերեւս ստիպեն զբաղվել երկարաժամկետ ծրագրերի կազմմամբ: Փորձեք սթափ գնահատել ստեղծված իրավիճակը, որպեսզի հիասթափություն չապրեք:

ԿԱՐԻՃ

Չափազանց զգույշ եղեք: Ջանացեք ձեր գաղափարներն ստուգել տրամաբանությամբ եւ սթափ հաշվարկով: Քնից առաջ խորհուրդ է տրվում հանգստանալ մաքուր օդում, ապա լոգանք ընդունել, որը թույլ կտա վերացնել օրվա հուզական լարվածությունը:

ԱՂԵՂՆԱՎՈՐ

Օրը կարող է լինել հակասական եւ երկդիմի: Կենտրոնանալով ձեզ վրա, կարող եք դրամ մսխել եւ զբաղվել ինքնախաբեությամբ: Ձեր հրճվալի վիճակն օրվա երկրորդ կեսին կարող է փոխարինվել ճնշվածությամբ:

ԱՅԾԵՂՋՅՈՒՐ

Ընդհանուր առմամբ շաբաթավերջը նպաստավոր է ձեր վիճակի համար: Ի հայտ կգան բազմաթիվ նոր ձիրքեր, այդ թվում՝ կազմակերպական: Մանր թյուրիմացությունները կարող են փչացնել ձեր տրամադրությունը: Ազատվեք մռայլ մտքերից, փորձեք տոն սարքել:

ՋՐՀՈՍ

Իրերի նկատմամբ ոչ սովորական հայացքը, դատողությունների սրությունը կարող են զարմացնել մարդկանց, նույնիսկ՝ ձեզ լավ ճանաչողներին: Ջանացեք ուշադրություն հանդես բերել շրջապատողների հետաքրքրությունների նկատմամբ: Հակադրման ոգին ձեզ կտանի փակուղի:

ՁԿՆԵՐ

Նոր ամիսն սկսեք հաստատակամորեն ու վճռականորեն, եւ մի զսպեք ձեր ցանկությունները: Դեպի նախատեսված նպատակներ սկսած շարժումն ուղեկցեք նոր ու հեռանկարային գործերի նկատմամբ հետաքրքրության դրսեւորմամբ:

1

Աղացած մրգերից եփած ջեմ
Հյուպատոս
Տանիք
Ռուսական «կիլոմետր»
Կանաչ «սիսեռ»
«Առաջարկվում» է ծիտիկին
Ցածրոգի
Օտարահունչ խքան
3
Անասունների արածելու վայրը
«Ամերիկացի» ջայլամ
Բարբառային «մկան»
Հավկիթ
Վոլֆգանգ, բայց ոչ Մոցարտը
Վաշինգտոնի հաջորդը
Պերուի միջնադարյան բնակիչ
Հանգած եւ չհանգած շինանյութ
Լեհաստանի 2-րդ քաղաքը
Սիրիայի Հաֆեզը
Ժե, ինի, ...
Դիմելաձեւ կաթողիկոսին
«Սալոմեի» հեղինակ Օսկարը
Դատաստան, ատյան
Չիթատու «լոքի»
Եղեգնաձոր, գյուղ
Աջարների մայրաքաղաքը
Ռուս հոկեյիստ Պավելը
1-ինը ուրարտական արքաներից
Մեր ազգությունը
1
Վավերագրական ...
2

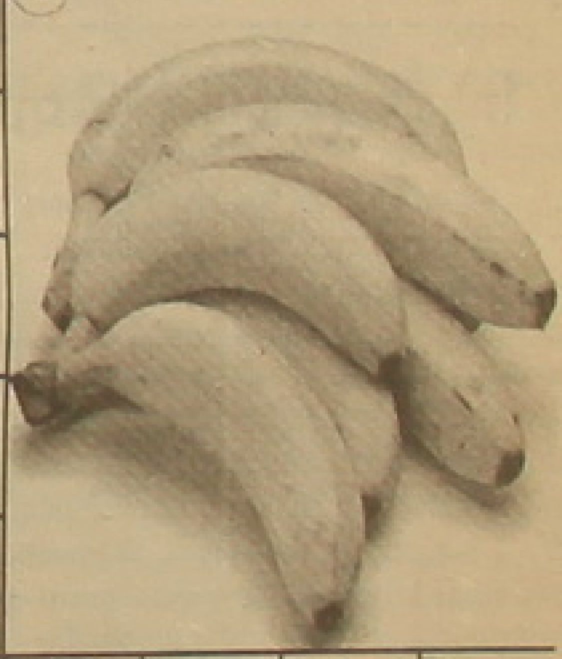

Պտուտակաձեւ կոր գիծ
Մոխրոտի մորաքույրը
... դրած կաղամբ
2
Երաժշտական տակտ
Ժպտալիս երեւացող ոսկոր
Անիվներն «իրար կապող» առանցք
Մրգի, հատապտղի «մումիա»
Երկինք Ուրանոս, երկիր ...
«Երթուղային» ոստիկան
Իրարամերժ երկընտրանք
ՄՕԿ-ի Կ.Ն
Կարմիր ծածկասալիկ
... Ալիշան
Սեւանա լճի «նախարարը»
Պուշկինի քնած հերոսուհին
«Արհեստական» լեզու
Սիրո անողոք «ցեցը»
Գրքում ցուցակը
Հողի «սանր»
Ջինի ապակե «զնդանը»
Ծովի «ծայնապնակ»
Հետեւակայինի թաքստոցը
Սիսիի ավագ դուստրը
Բանջարանոցային մարգ
Հայոց իմաստուն դիցուհին
Երկու կետերը միացնող հատված
Խրամի ափին
Կոկո ...
Ապրանքի քանակի միավոր

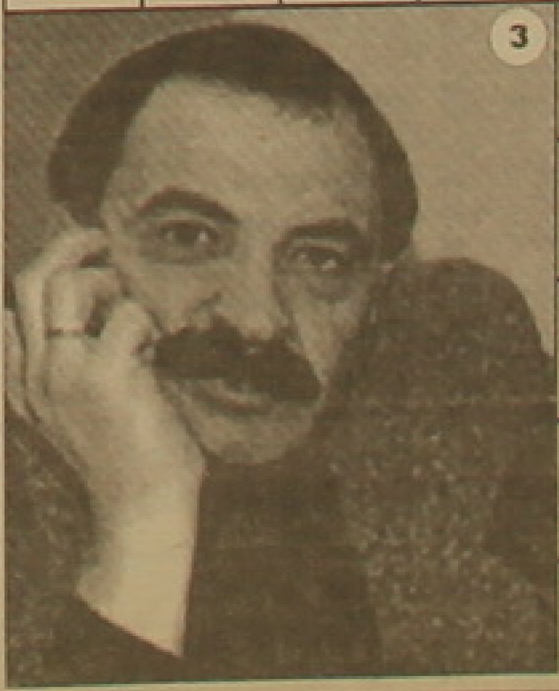

3
Տեղահանություն
Մ.Գալշոյանի հայտնի հերոսը
«Թանաքանուն» պայթուցիկ նյութ
Քամելեոնի «կոլեգան»
Հրացանով դահուկասպորտ
Ողջ հոգեւորականությունը

զանազան

Հիւանդութիւններ, զանազան նախազգուշութիւններ

Սեր հիվանդությունների պատճառները զանազան են: Բայց կան մի քանի ազդակներ, որոնցից կարելի է առանձնացնել անտարբեր կամ սխալ, անխնամ վերաբերմունքը մեր իսկ մարմնի նկատմամբ (մտավոր եւ ֆիզիկական գերհոգնություն, սխալ, անժամանակ ընդունված սնունդ, ոչ ճիշտ ընտրված հագուստ, մրսածություն եւ այլն): Հիվանդությունների պատճառ կարող են լինել մարդկային շփումները, տարբեր մարդկանց ազդեցությունները՝ բացասական կամ դրական էմոցիաներ առաջացնող, որոնցից էլ կարող են առաջանալ ֆիզիկական անհանգստություններ, տհաճություններ, գլխացավեր, երբեմն սրտխառնոց, գլխապտույտ՝ քղազգայի վիճակներից: Կարծիք կա, որ այս դեպքերում տրվում են այն հիվանդությունները, որոնց նկատմամբ տվյալ օրգանիզմն ունի հակվածություն, օրինակ, ըստ իր համաստեղության նշանի: (Ջրհոսներին (հունվարի 19–փետրվարի 21) բնորոշ են էքսցենտրիկությունը, տխրությունը, անկանխատեսելիությունը, սառնությունը, տիրականությունը, անկախությունը, հետաքրքրությունների բազմազանությունը, գործնականությունը, վերլուծական միտքը, պարզությունը, ազնվությունը, մենակությունը, ինտուիցիան եւ հակումը հետեւյալ հիվանդությունների նկատմամբ՝ արյունատար անոթների խցանում, երակների լայնացում,

ցավեր ստորին վերջույթներում):

Նյարդային համակարգի վրա կարող են ազդել զանազան գործոններ, տհաճ երեւույթներ, երազներ, նկարներ, երաժշտություն, նաեւ՝ իրեր, կառույցներ: Եվրոպական երկրներից մեկում տարիներ առաջ տուբերկուլյոզի բռնկման պատճառները որոշ ժամանակ անհայտ էին, հետո պարզվեց, որ բռնկումը համընկել է բափանցիկ դռներով տների շինարարության հետ, որը նորաձեւ էր համարվում: Մինչդեռ հնուց ի վեր հայտնի էր, որ այսպիսի կառույցներն ակտիվացնում են բացասական էներգիայի ազդեցությունները: Մեզանում էլ հիմա տարածում է գտել կառույցների այս տեսակը, ականահաճո եւ մոդայիկ է համարվում: Կարելի է եւ չհավատալ, բայց տուգել պետք է, հնում մարդիկ ավելի էին մոտ բնական ճշմարտություններին: Կարծիք կա, որ բնակարանների, կացարանների ուղիղ անկյուններն էլ բացասական դաշտ են ստեղծում, գուցե դրանից է, որ շատերն իրենց տներում կամարաձեւ դռներ, պատուհաններ են սարքում, իսկ անկյունները կլորացնում են փաթաթվող բույսեր կախելով:

Հնագույն ժամանակներից Ռուսաստանում տներում օգտագործում էին զանգակներ, եւ սա ոչ թե դուռը թակելու ազդանշանի, այլ բոլորովին այլ նպատակներով: Հայտնի է, որ զանգակի ղողանջը մաքրում է տարածությունը բացասական լիցքերից ու կուտակումներից: Իսկ մի՞թե եկեղեցիներում զանգի ղողանջները կոչնակի ազդանշաններ են միայն, նրանք մաքրագործող խորհուրդ ունեն: Այնպես որ, բնակարաններում էլ կարելի է օգտագործել զանգակի հնչուն ղողանջները, եւ յուրաքանչյուր անգամ դուռը բացելիս զանգի հնչյուններն առողջացնող, քաղցրահունչ ներգործություն կունենան:

Մ. Բ.

Նախուտեստ՝ ձվով

Վերցնել մի քանի հաս ձու, պինդ խաշել, կճպել եւ երկարությամբ կիսել: Զգուշությամբ դեղնուցները հանել եւ առանձին ամանի մեջ տրորել՝ խառնելով մի քիչ քացախ (կարելի է նաեւ թթվասեր), ձիթապտղի յուղ, աղ, սեւ պղպեղ, կտրատած մաղադանոս, ծեծած սխտոր, ընկույզ: Ստացված զանգվածից թեյի գդալով համապատասխան քանակությամբ նորից լցնել սպիտակուցների մեջ, շարել ափսեում եւ զարդարել կանաչիով, դեղնուցների շուրջը՝ նռան հատիկներով:

Եթե դուք հյուր եք գնում...

- Հյուրասիրության մի գնացեք շատ շուտ, որպեսզի չխանգարեք տանտերերին՝ պատրաստվելու հյուրերին ընդունելու:
- Հյուրասիրությունից առանց լուրջ պատճառի երբեք չպետք է ուշանալ: Ձեր ուշացումով տանտերերին դնում եք անհարմար վիճակի մեջ եւ անհարգալից վերաբերմունք ցուցաբերում մյուս հյուրերի նկատմամբ:
- Հյուր գնալիս պետք չէ հագնվել չափազանց շքեղ, քանի որ դա, հակառակ ձեր ցանկության, կարող է կաշկանդել ե՛ւ ձեզ, ե՛ւ ձեր շրջապատին:
- Հյուր ընդունող տանտերը եւ տանտիկինը պետք է հագնված լինեն որքան կարելի է համեստ եւ հասարակ, որպեսզի հյուրն իրեն վատ չզգա:
- Եթե պետք է ժամանակից շուտ դուրս գալ, ապա դա կատարեք մյուս հյուրերից աննկատ՝ նախօրոք զգուշացնելով տանտերերին:
- Կնոջը ներկայացրու անծանոթ հասարակությանը:
- Սկզբում ծանոթանում են կնոջ, հետո՝ տղամարդու հետ:
- Ծանոթների շրջապատում հյուր գնալիս պարտադիր չէ բոլորին ձեռք տալ. ձեռքով անհրաժեշտ է բարեւել միայն տանտերերին: Եթե հյուր գնալիս տանտերը գտնվում են սենյակի խորքում, այն ժամանակ կարելի է ընդհանուր բարեւել հյուրերին եւ հետո անպայման մոտենալ տանտերերին եւ առանձին բարեւել: Այդպես պետք է վարվել նաեւ հրաժեշտի ժամանակ:
- Հասարակության մեջ եւ հյուրերի ներկայությամբ հարդարանքով զբաղվել չի կարելի: Եթե հյուր եք գնացել ուշացումով, երբ բոլորն արդեն նստած են սեղանի շուրջ, կարիք չկա նստածներին բարեւել կամ նրանց ձեռքը սեղմել, բավական է ընդհանուր բարեւել եւ նստել ձեզ առաջարկված տեղը:
- Հյուրերին առաջարկելով այս կամ այն կերակուրը, տանտիրուհին կամ տանտերը չպետք է նրանց ստիպեն ուտել: Եթե ուտելիքը ձեզ դուր չի գալիս կամ այն չեք կարող ուտել, ապա կարելի է հրաժարվել շնորհակալություն հայտնելով, առանց պատճառը նշելու:
- Հյուրերի լավ ընդունելությունն ամենեւին պայմանավորված չէ արտակարգ ուտեստով: Բայց այն, ինչ կա, պետք է լինի գեղեցիկ ձեւավորված եւ ախորժաբեր:

Ռ. Պ.

Արժեթղթերի գնման/վաճառքի համար դիմել Հայաստանի Ֆոնդային Բորսայի անդամ բրոքերային ընկերություններին

Արդինֆորմ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Թումանյան 28/20
Հեռ.՝ 542674

Արմենբրոկ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Հանրապետության 5բ
Հեռ.՝ 528986

Արժեթղթեր Կենտրոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Հանրապետության 5բ
Հեռ.՝ 525801, 581578

[illegible] ՍՊԸ
ք. Երեւան, Կոմիտաս 22/50
Հեռ.՝ 222725, 278469

Ալիքանյան Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Գ. Լուսավորչի 45ա
Հեռ.՝ (051) 40297

[illegible] ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 71/27
Հեռ.՝ (051) 22422

Երեւան-Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 2/8
Հեռ.՝ 524357, 151820

Ինվեստէկս ՓԲԸ
ք. Երեւան, Զաքյան 8, բն. 30բ
Հեռ.՝ 567767, 582478, 562404

Կապիտալ Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ագաթանգեղոսի 7
Հեռ.՝ 569680, 526417

Նորդ-Վեստ-Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Գյումրի, Աբովյան 247
Հեռ.՝ (041) 30868

[illegible] Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Նալբանդյան 50/ 26
Հեռ.՝ 521812, 521051, 528778

[illegible] ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 24, բն. 5
Հեռ.՝ 531805

[illegible] ՍՊԸ
ք. Երեւան, Դեղատան 2
Հեռ.՝ 545477, 545407

Armex
Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա
Armenian Stock Exchange

ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ԳՆԱՆՇՈՒՄ

2002 թ. հունվարի 31-ի առեւտրային նստաշրջան

Թողարկող Issuer	Հապ. ABBR	Ցուցակ Listed	Գնում* Bid			Վաճառք* Ask			Կատարված գործարքներ Transactions				
			լավագույն գին Best price	միջ. կշռ. գին Avg. price	քանակ Total qnt.	լավագույն գին Best price	միջ. կշռ. գին Avg. price	քանակ Total qnt.	նվզ. գին Day low	առավ. գին Day high	միջ. կշռ. գին Avg. price	փոփ.% Avg%	ծավալ (հազ. դրամ) Volume
ԾԱՓԻԶԱ (ԱԲՈՎՅԱՆ)	ACHT	B											
ԱՐԱԳԱԾ ԲԱՄԲԱԿԱԳՈՐԾ. ԱՄ	AGBM	B											
ԱԳՐՈՄ. ԱՄ (ՎԱՐԴԵՆԻՍ)	AGVM	B											
ԱԼՄԱՍ	ALMS	B											
ԱՅՐՈՒՄԻ ՊԱՀԱԾՈՆԵՐԻ ԳՆ	APAH	B											
ԱՊԱԿԵԿՈՒՄԻԶ	APAK	B											
ԱՐԱՎԱՏՈ	ARAV	B											
ՀԱՅ ԳՈՐԾԱՐԱՐՆԵՐԻ ԸՆԿ.	ARBC	B											
ԱՐԴՎԻՆ ԷԼ.ՄԵԽ.ԳՆ (ՎԱՆԱՁՈՐ)	ARDV	B											
ԱՐԳՈՍ	ARGS	B											
ԿՈՇԻԿԻ ԱՐԱՔՍ Ֆ/Ա	ARKF	B											
ԱՐՄԵՆ ԿԱՐՊԵՏ	ARKP	B											
ԱՐՄՈՒՆՏԱԺ	ARMJ	B											
ԱՐՇԱԼՈՒՅՍ	ARSL	B											
ԱՐՏԵՔՍ	ARTX	B											
ԱՐՓԱ ՍԵՎԱՆ	ASEV	B											
ԱՐԴՇԻՆԲԱՆԿ	ASHB	B											
ԱՐԴՇԻՆԲԱՆԿ	ASHBP1	B											
ԱՆՈՒՐՅԱՆԻ ՇԻՆԱՆՅՈՒԹԵՐ	ASNR	B											
ԱՍԵՎԼՈՍԱՇ (ԱՐԹԻԿ)	ASTM	B											
ԱՐԹԻԿԻ ԲԵՐՐՈՒԹՅՈՒՆ	ATBE	B											
ԱՐԱՐԱՏՇԻՆ	ATSH	B											
ԱՎՏՈՄԱԳՐԵԳԱՏՆԵՐԻ ԳՆ	AVAG	B											
ԱՎԻԱՀԱՄԱԼԻՐ	AVHM	B											
ԱՎՏՈԲԵՌՆԻԶ	AVTB	B											
ԱՎՏՈՄԱՏԻԿԱ ԳՆ	AVTM	B											
ԻՋԵՎԱՆԻ ԲԵՆՏՈՆԻՏ Կ/Տ	BENT	B											
ԲՀԵՄ ՊԼԱՍՏ	BHSP	B											
ՉԱՐԵՆՑ. ԳՈՐԾԻՔԱՇԻՆ. ԳՆ	CHGG	B											
ԿԱՊԻՏԱԼ ՄԵՆԵՋՄԵՆԹ	CPMT	B											
ԴԻԼԻՋԱՆԻ ԱՐՏ. ՋՐ. Մ/Կ	DAJK	B											
ԴԱՍՏԱԿԵՐՏԻ ԲՈՒԺՏԵԽ. ԳՆ	DBJG	B											
ԴԻԼԻՋԱՆԻ ԱՌՈՂՋ. ՀՆ	DJAH	B											
ՁՈՒԼԱԿԵՆՏՐՈՆ	DZKT	B											
ԷԼԵԿՏՐԱՃԵՇԳՐԻՏԱՍԱՐՔ	ECHS	B											
ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՍԱՐՔԱՇԻՆ. ԳՆ	ECSG	B											
ԵՐ. ԷԼԵԿՏՐԱՃԱՐԺԻՉՆԵՐԻ ԳՆ	EELJ	B											
ԵՐՖՐԵԶ	EFRZ	B	1,000.0	1,000.0	60								
ԵՐ. ՀԻԴՐՈՀԱՂՈՐԴԱԿ ԳՆ	EHHG	B											
ԵՐ. ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ ԳՆ	EJWG	B											
ԵՐ. N1 ԿԱՀՈՒՅՔԻ Ֆ/Ա	EK1F	B											
ԵՐԿԱԹԲԵՏՈՆ-7	EKB7	B											
ԵՐ. ԿԱՇՎԵ ԳԱԼԱՆՏԵՐԵԱՅԻ Ֆ/Ա	EKGF	B											
ԵՐ. ԿԵՆՑԱՂԱՅԻՆ ՔԻՄԻԱՅԻ ԳՆ	EKQG	B				900.0	900.0	33					
ԷԼԵԿՏՐԱԱՊԱՐԱՏ	ELAP	B											
ԷԼԵԿՏՐՈՆ	ELEK	B											
ԷԼԵԿՏՐԱՄՈՆՏԱԺ	ELMJ	B											
ԷԼԵԿՏՐԱՍԱՐՔ	ELSQ	B											
ԵՐ. ԼՈՒՍԱՏԵԽՆԻԿԱ	ELUS	B											
ԵՂՎԱՐԴԻ ՄԱՐԶԱԿՈՇԻԿՆԵՐԻ Ֆ/Ա	EMKFC0	B	500.0	500.0	100								
ԷԼԵԿՏՐԱՄԵՔԵՆԱ	EMOR	B											
ԵՀԱՄ	EMTA	B											
ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՊԼԱՍՏՄԱՍ. ԳՆ	EPLG	B											
ԵՐԱԶ	ERAZ	B											
ԵՐ. ԺԱՄԱՑՈՒՅՑԻ ԳՆ	ERJG	B	1,350.0	1,350.0	144								
ԵՐԿԱԹԲԵՏՈՆ	ERKB	B											
ԵՐ. ՇԱՄՊԱՅՆ ԳԻՆԻՆԵՐԻ ԳՆ	ESHG	B											
ՍԼԱՎԻՏ ԹԵՆ ԳՆ (ԵՐԵՎԱՆ)	ETCG	B											
ԵՐ. ՏԵԽՆՈԼՈԳ. ՍԱՐՔ.ԵՐԻ ԳՆ	ETXS	B											
ՎԱՆ ԱՖ (ԵՐԵՎԱՆ)	EVAF	B											
ԵՐ. ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ ԳՆ - 1	EVG1	B											
ԳԱՄԱՐԻ ՀԱՑ	GAMC	B											
[illegible]	GANV	B											
ԳԱՌՆԻ	GARN	B											
ԳԵՂԱՄԱ	GEGN	B											
ԳՈՐԻՍԻ ԳԱՄԱՄ	GGAM	B											
ԳԵԳԱՄԱ	GGMA	B											
ԳՅՈՒՂԿՈՆԴ	GKND	B											
ԳՅՈՒՄՐԻԻ ՄԱԻ ՊԱՀԱԾՈՆԵՐԻ Կ/Տ	GMPG	B											
ՀԱՅԱԳՐՈԲԱՆԿ	HAGB	B											
ՀԱՇՎԻՉ	HASH	B	100.0	100.0	3,180								
ՀԱՏԻՍ	HATC	B											
ՀԱՅԾԽԱԽՈՏ	HATS	B	1,400.0	1,400.0	30								
Հ ԵՂ. ՀԱՅԱՍ ԳՈՐԻԳ	HEHG	B											
ՀԱՅԷԼԵԿՏՐԱՄԵՔԵՆԱ	HELM	B											
ՀԱՅԿԱԲԵԼ	HKBL	B											
ՀԱՅՔԻՄՄԵՔԵՆԱ	HOMO	B											
ՀԱՅՔ ՇԻՆԱՆԱԽԱԳԻԾ	HSHN	B											
ՀԱՍՏՈՑԱՇԻՆԱԿԱՆ ԳՆ	HSNG	B											
ՋԵՐՄՈՒԿ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՐԻ ԳՆ	JHJG	B											
ԿԱՇԻ	KASH	B											
ՂԱՐԱՄԵՏ	KMET	B											
ԿԱՄՈՒՐՋՇԻՆ	KMSH	B											
ԿՈՆՆԵԿՏ	KNET	B											
ԿԱՆԱԿ	KNKA	B											
ՌԵԼԵ ԳՆ (ԿԱՊԱՆԻ)	KREL	B											
ԿՈՇԿԱԳՈՐԾ ՄԱՍԻՍ	KSHM	B											
ԼԱԿԵՐԻ ՈՒ ՆԵՐԿԵՐԻ ԳՆ	LAQN	B											
ՄԱՔՈՒՐ ԵՐԿԱԹԻ ԳՆ	MQER	B											
ՄԱՐՏՈՒՆԻՇԻՆ	MRSH	B											
ՄԵՐՁԱՄՈՍԿՈՎՅԱՆ	MSKV	B											
ՄԱՍԻՍ ՏԱԲԱԿ	MSTB	B											
ՄԵՏՇԻՆ	MTSH	B											
ՆՈՐՔԱՐԱՇԵՆԻ ՏՐԻԿՈՏԱԺԻ Ֆ/Ա	NBTF	B											
ՆԵՅՐՈՆ	NERN	B											
ՊԼԱՍՏԻԿ	PLAS	B											
ՊԵՐ. ՄԱՆԿ. ԳԻՆԵԿ. ԿԵՆՏՐՈՆ	PMGK	B											
ՓՈՐՁԻԿ ԼԱՐԵ	PORN	B											
ՌԱՍՏՐ ԳՆ	RSTR	B											
ՌԵԶԻՍՏՈՐ	RZTR	B											
ՍԵԼԵՆԱ	SELN	B											
ՇԻՆՄԵՔԵՆԱՆՈՐՈԳՈՒՄ	SHMN	B											
ԵՐ. ՇՈՒՇԱՆ ՏԵՔՍՏԻԼ Կ/Տ	SHTK	B											
ԿԱՏԱՐՈՂ ՍԱՐՔ. ԳՆ	SKSG	B											
ՍԻՍԱԿԱՆ	SSKN	B											
ԻՆՏԵՐՏԱՆՈԿ ԳԱԶ	STAN	B											
ՏԱՍՊ	TASP	B											
ՏԱՎՐՈՍ	TAVR	B											
ՈՒԿՐՇԻՆ	UKSH	B											
ՄԻԱՎՈՐՎԱԾ ԲԱՆԿ	UNBK	B											
ՎԱՆԱՁՈՐԻ ԿՈՇԻԿԻ Ֆ/Ա	VAKF	B											
ՎԵԴԻԻ ԷԼԵԿՏՐԱՊԱՐԱՏՆԵՐԻ ԳՆ	VELG	B											
ՎԱԿՈՒՈՒՄԱՅԻՆ ԷԼԵԿՏՐՈՆԱՅԻՆ ԳՆ	VEVG	B											
ՎԱՆՇԻԿ	VSHK	B											
ՎԻՏԱՄԻՆՆԵՐԻ ԳՆ	VTMG	B											
ԵՐԵՎԱՆ-ԿԱՀՈՒՅՔ	YKHQ	B											
ԵՐ. ՊԱՀԱԾՈՆԵՐԻ ԳՆ	YPHG	B											
ԵՐ. ՌԵԼԵՐԻ ԳՆ	YRLE	B											
[illegible]	ZNGP	B											

* - [illegible] առեւտրային նստաշրջանի փակման դրությամբ:
** - 4 նիշից կազմված հապավումը [illegible]: Բոլոր գները ՀՀ դրամով: Այն դեպքում, երբ 4 նիշից բացի նշված է C0, ապա դա ՍՊԸ-ի բաժնեմաս է:
Այլ տեղեկությունները հրապարակվում են ինտերնետային էջում www.armex.am

©Armex

ՏԵՍԱԿԵՏ

«Իրաքը սովոր է եւ պատրաստ ամերիկյան ռմբահարումներին»

Ասում է Հայաստանում Իրաքի դեսպան Աբաս ալ Բաղրին

«Ահաբեկչության դեմ մեր պատերազմը դեռ նոր է սկսվել», ԱՄՆ Կոնգրեսի իր ելույթում ասաց նախագահ Ջորջ Բուշը: ԱՄՆ-ի եւ նրա դաշնակիցների (կարդալ Իսրայելի - Թ. Հ.) համար, ըստ Բուշի, առանձնակի վտանգ են ներկայացնում ԿԺԴՀ-ն, Իրանը եւ Իրաքը, որոնք «իրենց դաշնակից ահաբեկիչների հետ կազմում են համաշխարհային չարիքի առանցքը»: ԱՄՆ-ի նախագահն իր ելույթում, որը 77 անգամ ընդհատվեց բուռն, երկարատեւ ծափահարություններով, նշեց, թե ԿԺԴՀ-ի, Իրանի եւ Իրաքի վարչակարգերը կարող են զանգվածային բնաջնջման զենք ստեղծել եւ հանձնել ահաբեկիչներին, վերջիններս էլ կարող են հարձակվել ԱՄՆ-ի դաշնակիցների (կարդալ Իսրայելի - Թ. Հ.) վրա կամ ահաբեկել ԱՄՆ-ին:

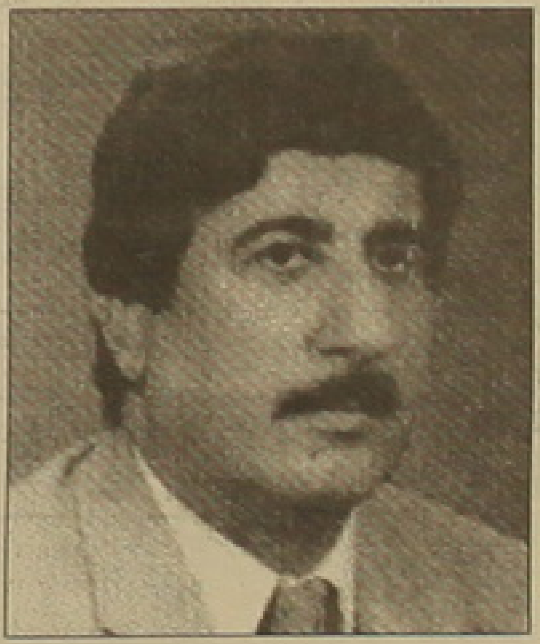

«Մեզ համար Բուշի հայտարարությունը նորույթ չէ, իսկ Իրաքը որեւէ կապ չունի ահաբեկչության հետ: ՄԱԿ-ի ներկայացուցիչները ժամանակին ամեն օր Իրաքում զանգվածային բնաջնջման զենք էին փնտրում: Մի քանի տարի փնտրում էին, ոչինչ չգտան: Ինչ էին անում` լրտեսությո՞ւն: ԱՄՆ-ը արաբական եւ իսլամական երկրների դեմ վարում է թշնամական քաղաքականություն: Կարծում եմ, դա սիոնիզմի եւ հրեաների դրդումների արդյունքն է: Բուշի թիկունքում հրեական լոբբին է: ԱՄՆ-ը միակ պետությունն է, որ ճապոնացի ժողովրդի դեմ Հիրոսիմայում եւ Նագասակիում օգտագործել է զանգվածային բնաջնջման զենք», **«Ազգի»** հետ զրույցում ասաց Հայաստանում Իրաքի դեսպան Աբաս ալ Բաղրին:

Մեր այն հարցին, թե ինչպե՞ս են հավանական ԱՄՆ-ի` Իրաքին զանգվածային ռմբահարումներ հասցնելու մասին խոսակցությունները, Իրաքի դիվանագետը պատասխանեց. «ԱՄՆ-ը տասը տարի շարունակ ռմբահարում է Իրաքը, ամեն շաբաթ: Շարունակվում է Իրաքի տնտեսական շրջափակումը, դրա եւ ռմբահարումների հետեւանքով հազարավոր զոհեր են լինում: Եթե խոսքը լայնածավալ ռմբահարումների մասին է, ապա դրանց էլ ենք սովոր, եւ սա էլ նորություն չէ: Իրաքը կարող է միայն պաշտպանվել, պաշտպանել ժողովրդին: Մենք ամերիկյան նոր ռմբահարումներին պատրաստ ենք»:

Անցնող տարեվերջին, երբ Երեւան ժամանեց ԱՄՆ պաշտպանության քարտուղար Դոնալդ Ռամսֆելդը, հայաստանյան լրատվամիջոցներում հայտնվեցին լուրեր, թե իբր Ռամսֆելդը ՀՀ իշխանություններին առաջարկել է անհրաժեշտության դեպքում թույլատրել ԱՄՆ օդուժին Հայաստանից հարվածել Իրաքին: «Մենք նման տեղեկություններ չունենք, բայց, կարծում ենք, ամերիկացիներն Իրաքը ռմբահարելու համար չեն օգտագործի Հայաստանի հողը», ասաց Իրաքի դեսպանը:

ԱՄՆ-ն Իրաքը ռմբահարելու իր պատճառաբանություններն է բերում` Իրաքը զանգվածային բնաջնջման զենք է ստեղծում, ճնշում է երկրի հարավում բնակվող շիաներին եւ հյուսիսի քրդերին, նրանց դեմ օգտագործում քիմիական նյութեր, թունավորում, խախտում մարդու իրավունքները եւ այլն: Մեր` «Վերջին շրջանում շատ է խոսվում Իրաքի հյուսիսային երեք նահանգներում անկախ Քրդիստան ստեղծելու ամերիկյան մտադրությունների մասին: Հնարավոր համարո՞ւմ եք, որ Իրաքի նոր` զանգվածային ռմբահարումների ենթարկվելուց հետո ստեղծվի անկախ Քրդիստան», հարցին դեսպան Բաղրին պատասխանեց. «Իրաքն առաջին պետությունն է, որ դեռ 25 տարի առաջ իր երկրի քրդերին տվեց իրավունքներ: Իրաքին սահմանակից այլ երկրներում (Իրան, Սիրիա, Թուրքիա, որտեղ առկա է քրդական հոծ զանգված - Թ. Հ.) քրդերը նման իրավունքներ չունեն: Մենք չենք կարծում, որ ԱՄՆ-ը Իրաքի քրդերին լավություն է անում: Ոչ էլ ուզում է նրանց անկախ պետականությունը: Արդեն մի քանի տարի Իրաքը չի վերահսկում երկրի քրդական շրջանները: Ամերիկացիներն այդ շրջանում ստեղծել են «մարդասիրական» գոտի: Մինչ այսօր քրդերը ոչ մի օգնություն չեն ստացել, նրանք ԱՄՆ-ի հսկողության կարիքը չունեն: Ինչո՞ւ չեն թույլ տալիս քրդերին ստեղծել իրենց պետությունը: Որովհետեւ ԱՄՆ-ը չի ուզում: Նա խաբում է քուրդ ժողովրդին: ԱՄՆ-ն ինքն է ամբողջ աշխարհում արհեստականորեն ստեղծում հակասություններ պետությունների եւ ժողովուրդների միջեւ»:

«Ի՞նչն է պատճառը, որ Իրաքը բարդություններ ունի իր բոլոր հարեւանների հետ, թեեւ Իրանի հետ հարաբերությունների բարելավման միտումներն ակնհայտ են», հարցին պրն Բաղրին պատասխանեց. «Մեզ շրջապատող պետությունների հետ հարաբերությունները վատ էին: Իրաքը կարողացավ բարելավել եւ զարգացնել դրանք: Հորդանանի, Սիրիայի, Եգիպտոսի, Լիբանանի հետ մենք այսօր ունենք լավ հարաբերություններ: Նույնը վերաբերում է Պարսից ծոցի պետություններին, բացի Քուվեյթից: Եթե ԱՄՆ-ը թույլ տա Անկարային սեփական որոշումներով առաջնորդվել, ապա Իրաք-Թուրքիա հարաբերությունները կայուն եւ բարիդրացիական կլինեն: Իրանի հետ ութ տարի պատերազմի մեջ էինք: Մի քանի օր առաջ Թեհրանում էր Իրաքի արտգործնախարարը: Մենք ցանկություն ունենք բոլոր ոլորտներում զարգացնելու Իրանի հետ հարաբերությունները»:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

Կոնգրեսը դատի կտա Բուշի վարչակազմին

ԱՄՆ-ի Կոնգրեսի հաշվիչ պալատը պատրաստվում է Սպիտակ տանը դատի տալ այն կապակցությամբ, որ փոխնախագահ Դիկ Չեյնին օրերս հրաժարվել էր պալատին տրամադրել էներգետիկ հարցերի հատուկ աշխատանքային խմբի փաստաթղթերը: Չեյնին այդ խմբի ղեկավարն է, եւ ենթադրվում է, որ դրա փաստաթղթերում կարող են տեղեկություններ լինել սնանկացած «Էնրոն» ընկերության բարձրաստիճան պաշտոնյաների հետ նրա հանդիպումների վերաբերյալ:

Ներկայումս քրեական գործ է հարուցված էներգետիկ հսկա «Էնրոնի» խայտառակ սնանկացման եւ մի շարք փաստաթղթերի հապճեպ ոչնչացման կապակցությամբ, խիստ հավանական է թվում, որ զանազան մեքենայությունների շնորհիվ հարստացած «Էնրոնի» վերնախավը ժամանակին վաճառել է բաժնետոմսերը, սնանկացնելով վարձու աշխատողների մեծ մասին:

BBC-ի հաղորդման համաձայն, երկու դեմոկրատ սենատորներ Հենրի Վաքսմանը (Կալիֆոռնիա) եւ Ջոն Դինգելը (Միչիգան) վաղուց փորձում են զբաղվել էներգետիկ խմբի չարաշահումներով: Կոնգրեսի հաշվիչ պալատը նրանց նախաձեռնությամբ է հետաքննություն սկսել, որի նպատակներից մեկն է պարզել, թե «Էնրոնի» ուղեգիծը չի՞ ազդել պետական քաղաքականության վրա:

Պալատի հայտարարության մեջ նշվում է, որ սա առաջին դեպքն է, երբ հարկ է լինում դատի տալ ԱՄՆ-ի վարչակազմին: Նախագահ Բուշի կարծիքով, հաշվիչ պալատը չպետք է տեսնի էներգետիկ խմբի դռնփակ նիստերի արձանագրությունները: «Լիբերասիոն» թերթը ընդգծում է, որ Ջորջ Բուշը «Էնրոնի» մեքենայությունների հետ կապված միակ ղեկավարը չէ: Մեծ Բրիտանիայի վարչապետ Թոնի Բլերի նոր լեյբորիստական կուսակցությունը խոստովանել է, որ «Էնրոնը» 38 հազար ֆունտ ստեռլինգ է հատկացրել բրիտանացի վարչապետների հանդիսավոր ճաշկերույթներից մեկի կազմակերպմանը: Հետաքրքիր է, որ գրեթե միաժամանակ բրիտանական կառավարությունն «Էնրոնի» համար դյուրացրել է ջրաբաշխիչ մի խոշոր ընկերության գնումը եւ թույլատրել գազով գործող էլեկտրակայանի կառուցումը:

Պ. Ք.

Դավոսյան համաժողովն այս անգամ բացվեց Նյու Յորքում

Երեկ Նյու Յորքում աշխատանքը սկսեց համաշխարհային տնտեսական համաժողովը, որը վերջին երեք տասնամյակների ընթացքում առաջին անգամ չի անցկացվում Շվեյցարիայի Դավոս քաղաքում: Տեղափոխությունը պաշտոնապես բացատրվում է ապահովության նկատառումներով. Շվեյցարիայի իշխանությունները վստահ չէին, թե կկարողանան կասեցնել տնտեսական միասնացման կամ գլոբալացման հակառակորդների զանգվածային ցույցերը եւ կանխել հնարավոր ահաբեկչությունները:

Համաժողովի օրերին Նյու Յորքում անվտանգության արտակարգ միջոցներ են ձեռնարկվում: 4000 ոստիկան է պաշտպանում «Ուոլդորֆ-Աստորիա» հյուրանոցը, որտեղ իջեւանել են համաժողովի մասնակից 2700 քաղաքական գործիչներ եւ գործարարներ: Ընդհանուր առմամբ Նյու Յորքում ներգրավված են 40 հազար ոստիկան, ԱՄՆ-ի գաղտնի ծառայության 3 եւ անվտանգության ծառայության 2 գումարտակներ: «Ուոլդորֆ-Աստորիա» հյուրանոց կարելի է մտնել միայն հատուկ անցագրերով: Շրջակա փողոցները փակ են, իսկ մերձակա շենքերի կտուրներին նշանառուներ կան: Լրագրողներին հյուրանոց չեն թողնում. նրանց համար մոտերքում բացված է մամլո կենտրոն:

Բացի դրանից, երկու հատուկ ավտոմեքենաներ քաղաքում ճառագայթային եւ քիմիական շուրջօրյա վերահսկողություն են իրականացնում: «NTV.ru» թերթը տեղեկացնում է, որ համաժողովի բացմանը նախորդած մեկ ամսվա ընթացքում ոստիկանությունը մշակել է տարերային անկարգությունների դեմ պայքարի գործողություններ: Նյու Յորքի իշխանությունները չեն ուզում թույլ տալ Ջենովայի, Սիեթլի, Վաշինգտոնի, Քվեբեկի կամ Ֆիլադելֆիայի դեպքերի կրկնություն, որտեղ գլոբալացման հակառակորդների ցույցերը վերածվել էին փողոցային արյունալի բախումների:

Համաժողովի գլխավոր թեման է «Առաջատարությունն անհանգիստ ժամանակներում. ընդհանուր ապագայի ընկալումը»: Մեծ տեղ են գրավում հակաահաբեկչական պայքարի, հասարակական հակամարտությունների, չքավորության, հանրային կառավարման բարելավման խնդիրները:

Թարիք Ազիզը շտապ վերադարձել է Բաղդադ

Իրաքի փոխվարչապետ Թարիք Ազիզը երեկ Մոսկվա մեկնելու փոխարեն Պեկինից վերադարձավ Բաղդադ: Երեք օր առաջ Ազիզը Մոսկվայում բանակցություններ վարեց ռուս պաշտոնյաների հետ, ապա ուղեւորվեց Չինաստան: Ե՛վ Մոսկվայում, ե՛ւ Պեկինում Ազիզը հիմնականում անդրադարձել է Իրաքի նկատմամբ ԱՄՆ-ի նոր, լայնածավալ ռմբահարումների հավանականությանը եւ երկու երկրների դիրքորոշումներին: Սպասվում էր, որ Իրաքի փոխվարչապետը երեկ երեկոյան Բաղդադ պետք է վերադառնար Մոսկվայով եւ այնտեղ կրկին բանակցեր ՌԴ արտգործնախարար Ի. Իվանովի հետ: «Ռոյթեր» գործակալությունը կարծիք է հայտնում, որ Թ. Ազիզի շտապ վերադարձը Բաղդադ պայմանավորված է Իրաքի իշխանությունների շտապ կոնսուլտացիաներ անցկացնելու անհրաժեշտությամբ:

Իսրայելը կներկայացնի «Սեւ գիրք» ընդդեմ Իրանի

Իսրայելի վարչապետ Արիել Շարոնը երեկ հրավիրել էր հատուկ խորհրդակցություն` «Իրանի սպառնալիքների դեմ ուղղված քաղաքականություն մշակելու համար»: Խորհրդակցությանը ներկա են եղել արտգործնախարար Շիմոն Պերեսը, անվտանգության նախարար Բենիամին Բեն Էլիեզերը, անվտանգության համակարգի այլ ղեկավարներ: Արիել Շարոնի որոշմամբ, առաջիկա շաբաթներին Իսրայելը կուժեղացնի պայքարը Իրանի սպառնալիքների դեմ: Այժմ Իսրայելը ջանքեր է գործադրում միջազգային աջակցող ուժեր կենտրոնացնելու Իրանի երեք սպառնալիքների դեմ` Իսրայելի բնաջնջում, պաղեստինյան եւ լիբանանյան ծայրահեղական ուժերին մշտական աջակցություն ու միջուկային զենքի եւ հեռահար հրթիռների ձեռքբերում: Իսրայելի անվտանգության նախարարի խորհրդականը, որը վերջերս այցելել էր Մ. Նահանգներ, առաջարկություն է արել ամերիկյան վարչակազմին` հորդորել Իրանի ժողովրդին ներկայիս վարչակազմը տապալելու համար: Բուշի վարչակազմի գնահատմամբ, ժամանակը գործում է ի վնաս Իրանի, սակայն դժվար է ենթադրել, որ մոտ է նրա անկումը:

Իսրայելի արտգործնախարարությունը մոտ օրերս միջազգային հանրության ուշադրությանը կներկայացնի «Սեւ գիրքը», որում ամփոփված են Իրանի սպառնալիքները Իսրայելին: Արտգործնախարար Շիմոն Պերեսը երեկ հայտնել է, որ Իրանը սպառնում է հրեական ցեղասպանություն սկսել հրթիռների միջոցով: Նրա խոսքերով, Իրանը «Հզբոլլահ» ծայրահեղական կազմակերպությանը հանձնել է տասնյակ հազարավոր հրթիռներ, որոնք վաղ թե ուշ կուղղվեն Իսրայելի դեմ:

Երուսաղեմի պաշտոնական աղբյուրները հայտնել են, որ Մ. Նահանգներն այսօր անհանգստացած է ոչ միայն Իսրայելի համար, որի դեմ նրա կարծիքով միշտ էլ ուղղված են եղել Իրանի սպառնալիքները, այլեւ Բուշը գործում է հօգուտ ամերիկյան պետական ու ազգային շահերի` պայքարելով թե ահաբեկչության, թե զանգվածային բնաջնջման զենքի տարածման դեմ:

Ռ. Պ.

Հակաահաբեկչական պատերազմը կշարունակվի Ֆիլիպիններում

ԱՄՆ-ի եւ նրա դաշնակիցների հակաահաբեկչական պատերազմի հաջորդ փուլը տեղի կունենա Ֆիլիպիններում: Այդ երկրի Բասիլան կղզում երեկ սկսված ամերիկա-ֆիլիպինյան զորավարժությունները, անկախ փորձագետների կարծիքով, հենց ԱՄՆ-ի աֆղանական պատերազմի շարունակությունն են: Ամերիկացիների թիրախն «Աբու Սայաֆ» իսլամիստական խմբավորումն է: ԶԼՄ-ները ընդգծում են, որ հենց Բասիլան կղզում են տեղաբաշխված «Աբու Սայաֆի» ահաբեկչական ջոկատները, որոնք հավանաբար կապված են «Ալ Ղաիդա» կազմակերպության հետ:

Զորավարժությունները տեւելու են առնվազն կես տարի: Ամերիկացիները ծրագրում են դրանցում ընդգրկել ավելի քան 600 զինծառայողների, այդ թվում հատուկ ջոկատայինների: Ամերիկյան զինվորին պաշտոնապես արգելված է մարտի մեջ մտնել «Աբու Սայաֆի» ահաբեկիչների հետ, բայց ինքնապաշտպանության նպատակով նրանք կարող են զենք գործադրել:

Ֆիլիպիններն իրենք էլ չեն կասկածում, որ սկսվել է հակաահաբեկչական պատերազմի նոր փուլ: Ամերիկյան զորքերի մուտքը երկիրը բաժանել է երկու ճամբարի: Զորավարժությունների հակառակորդները պնդում են, որ դրանք դեմ են երկրի սահմանադրությանը: Մինչդեռ նախագահ Գլորիա Արոյոյի կողմնակիցները գտնում են, որ նա ԱՄՆ-ի օգնությամբ փորձում է վերջ դնել «Աբու Սայաֆի» ելուզակային գործողություններին, որը պատանդների առեւանգումներով շարունակ ահաբեկում է տեղացիներին եւ օտարներին:

Միաժամանակ հաղորդվում է, որ «Աբու Սայաֆի» անդամները սկսել են կամավորներ հավաքագրել Մինդանաո կղզու մահմեդական համայնքներում: «Մանիլա թայմս» թերթի տվյալներով, մեդրեսեների առնվազն 35 հազար սաներ պատրաստ են վարժանքներ սկսել ահաբեկիչների ռազմական ճամբարներում:

Իսկ Սոմալիի ափերի մոտ արդեն հայտնվել են գերմանական ռազմանավեր, որպեսզի շրջանում ապահովեն նավագնացության անվտանգությունը եւ թույլ չտան «Ալ Ղաիդայի» ահաբեկիչների եւ նրանց բեռների ծովային փոխադրումներ:

Պ. Ք.

ՄՇԱԿՈՅԹ

Վճարե՛ք եւ անցէք

Այսօրվանից Հայաստանի թանգարանների այցելուները մուտքի համար վճարելու են անխտիր։ Իհարկե, մինչ օրս էլ վճարել էին, սակայն ՀՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի նախարարության հրամանով նախարարության կազմում գտնվող 40 թանգարանները (մասնաճյուղերն էլ հաշված) աշխատելու են նախարարության մշակած սակագների համաձայն։ Ազգային պատկերասրահի եւ Հայաստանի պատմության թանգարանի այցելուները, օրինակ, մուտքի համար վճարելու են 800 դրամ (էքսկուրսիաների համար՝ 2000-2500 դրամ), Սերգեյ Փարաջանովի թանգարանի այցելուները՝ 700, Հովհաննես Թումանյանի, Ավետիք Իսահակյանի տուն-թանգարանների այցելուները՝ 500 դրամ։

Այս լուրն, իհարկե, միանշանակ չընդունվեց թանգարանների աշխատակիցների կողմից։ Նրանք դժգոհ են։ Լուրը մեկնաբանելու համար դիմեցինք ՀՀ մշակույթի փոխնախարար Կարեն Արեւշատյանին։

– 2001 թվականին, ըստ թանգարաններից ստացված հաշվետվությունների այցելուների թիվը հասել է ընդամենը 130 հազարի,- ասաց փոխնախարարը։- Սակայն այս թիվը հավաստի չի կարող լինել։ Եվ որպեսզի սրանից հետո որեւէ ստվերային գործունեություն չծավալվի թանգարաններում, խստագույնս հաշվառման են ենթարկվելու թանգարանների ֆինանսական աշխատանքներն այս առումով։ Իսկ տոմսերի վաճառքից գոյացած գումարներն ուղղորդվելու են թանգարանային ֆոնդերի պահպանմանը եւ հարստացմանը։ Գիտենք, որ թանգարանների աշխատակիցները կարող են այլ կերպ մեկնաբանել նախարարության այս հրամանը։ Սակայն այցելուների համար արտոնություններ են սահմանված։ Ամսական 2 օր թանգարանների մուտքն անվճար է լինելու հաշմանդամների, թոշակառուների, անչափահասների, իսկ մեկ օր՝ ուսանողների համար։

Ամեն դեպքում, ըստ ՀՀ մշակույթի փոխնախարարի, տագնապի ազդանշան պետք չէ հնչեցնել։ Մ. Գ.

Պատմությունը՝ փաստված լուսանկարներով

Նախիջեւանի պատմամշակութային արժեքների ցուցահանդեսում

Հայաստանի Ազգային պատկերասրահում բացվել է «Նախիջեւան. պատմաճարտարապետական, մշակութային վկայախոս-նշխարքների գիտահետազոտական լուսանկարներ» ցուցահանդեսը, որի հեղինակը պատմաբան, ճարտարագետ, լրագրող Արգամ Այվազյանն է։ Այս ցուցահանդեսը սոսկ մշակութային նշանակություն չունի։ Մոտ մեկ դար է, ինչ զուտ նախիջեւանյան տարածքում գտնվող հայկական մշակութային արժեքներն անխնա ավերվում են կամ, ներկայացվում որպես ադրբեջանական, թուրքական մշակույթ։

«Պատմական Հայաստանի անբաժանելի մաս կազմող Նախիջեւանի լեռնաշխարհն իր աշխարհագրական դիրքով գտնվել է հին աշխարհի հաղորդակցության եւ առեւտրական մեծ ճանապարհների վրա, - ասում է Արգամ Այվազյանը։ - Այս կարեւոր գործոնից բացի նրա բնաաշխարհագրական պայմաններն ինքնին թելադրել են նրա քաղաքական ու մշակութային աչքի ընկնող վայր լինելու հանգամանքը։ Այս հատկանիշներով Նախիջեւանը ունեցել է հայկական լեռնաշխարհի մյուս հարմարավետ վայրերի՝ Արարատյան ու Խարբերդի դաշտերի, Վանա, Սեւանա լճերի ավազանների եւ այլ վայրերի դերը, որոնց շուրջ խմբավորվել եւ պատմականորեն զարգացել է հայ ժողովուրդը, նրա պատմությունն ու մշակույթը։ Գողթն գավառն ու Նախիջեւան քաղաքը, Շարուրի դաշտն ու Վիշապասար կամ Օձասար լեռը, Նավասար կամ Տապանասար, Երնջակ լեռները եւ պատմաաշխարհագրական այլ տեղանունները հայ ժողովրդին եւ նրա հայրենիքը մասնացույց անող խորհրդանիշներից են»։

Հազար որքան հայ ճանաչված մտավորականներ է տվել Հայաստանի այս տարածքը...

35 տարուց ավելի Արգամ Այվազյանն ուսումնասիրել է հայրենի տարածքը, լուսանկարել է բազմահազար հուշարձաններ, տեղանքներ, տեղեկություններ է հավաքել ոչ միայն իր ծննդավայրի՝ Արինջ գյուղի, այլեւ Նախիջեւանի մասին ընդհանրապես։ Այդ ուսումնասիրությունները բնավ էլ «պարապ վախտի խաղալիք» կամ հաճելի հանգիստ չեն եղել։ Աներեւակայելի ճիգ ու ջանք է պետք եղել ադրբեջանական իշխանություններից թույլտվություն ստանալը այս կամ այն գյուղը մտնելու, որեւէ թեկուզ ավերակված եկեղեցի կամ մասուռ լուսանկարելու, վիմագիր արձանագրությունները արտանկարելու համար։ Շատ հաճախ նրան պարզապես թույլ չեն տվել մոտենալ որեւէ պատմական շինության, իսկ եթե նա, այնուամենայնիվ մոտեցել է, ձեռքից վերցրել են նոթատետրը, փչացրել լուսանկարչական ժապավենը... Իսկ ուսումնասիրելու շատ բան կար։ Այստեղ, այս տարածքում գիտնականը հաշվել է ավելի քան 4500 պատմամշակութային հուշարձան, որոնք աներկբայորեն ապացուցում են տեղանքը հայկական մշակույթի օրրան լինելու հանգամանքը։ Եվ ոչ միայն հաշվել է։ 20-րդ դարում Արգամ Այվազյանն այն բացառիկ գիտնական-ուսումնասիրողներից է, որը համակարգել, անձնագրավորել է ինչպես այս հուշարձանները, այլեւ 10-19-րդ դարերին վերագրվող մոտ 4 հազար վիմագիր արձանագրություն։

Մոտ 100 գիտական հոդվածի եւ 13 գրքի հեղինակ է Արգամ Այվազյանը, որոնցից ամեն մեկը կարեւոր նշանակություն ունի հայ ժողովրդի պատմության եւ մշակույթի ուսումնասիրությունների համար։ Մասնագետների եւ ընթերցողների շրջանում հանրածանոթ են նրա «Նախիջեւանի պատմաճարտարապետական հուշարձանները» (1978), «Հայկական ճարտարապետության Նախիջեւանի ԻԽՍՀ հուշարձանները» (ռուսերեն, 1981), «Ջուղա», «Ագուլիս» (1984), «Նախիջեւանի

պատմական հուշարձանները» (անգլերեն, Միչիգան, 1990), «Ջուղա» (ռուսերեն, անգլերեն, 1990), «Նախիջեւան. գիրք հուշարձանաց» (հայերեն, ռուսերեն, անգլերեն, 1990), «Ջուղայի խաչքարերը» (հայերեն, անգլերեն, 1993) մենագրությունները։

Գիտական-ուսումնասիրողին ուղղված նամակում ճարտարապետության դոկտոր, իտալացի Պաուլո Կունեոն գրում է. «Հայագիտությունը եւ Նախիջեւանի պատմությունը վերջին 10-15 տարիներին հարստանում են Ձեր հրատարակած բազմաթիվ հոդվածներով ու գրքերով։ Հայաստանի ակադեմիան պետք է հպարտանա Ձեզանով, քանզի Ձեր աշխատությունները լրացնում են այն բացը, որը տարիներ շարունակ չի կարողացել կատարել ակադեմիան»։ Իսկ պատմական գիտությունների դոկտոր Անատոլի Յակոբսոնը (Ս. Պետերբուրգ) 1981-ին գրում է. «Ա. Այվազյանն իր աշխատությամբ բարձրության հասցրեց, հասանելի դարձրեց եւ գիտական շրջանառության մեջ դրեց միջնադարյան Հայաստանի ճարտարապետության քիչ հայտնի եւ պատմականորեն շատ կարեւոր նյութեր»... Արգամ Այվազյանի գիտական ուսումնասիրությունների, կատարած աշխատանքի նմանատիպ գնահատումներ շատ կան։ Բայց սոսկ դրանց մեջբերումը քիչ կլինի, եթե այցելած չլինես այս ցուցահանդեսը, ցուցահանդես, որի կազմակերպման հովանավորն ու գլխավոր մեկենասն է փարիզյան «Երկիր եւ մշակույթ» կազմակերպությունը, իսկ աջակցել են Արայիկ Արնջեցի Այվազյանը եւ Ռուդիկ Նախիջեւանցի Օսիպովը։

Ցուցահանդեսում մի ողջ ժողովրդի պատմություն է՝ սկսած Քրիստոսի ծննդից առաջ 3-րդ հազարամյակից։ Յուրօրինակ արժեքներ են. վանքեր, եկեղեցիներ, բերդեր, խաչքարեր, որմնանկարներ, կենցաղային իրեր... Դիտում ես լուսանկարները, հպարտանում, որ այսպիսի մշակութային արժեքներ են ստեղծել քո նախնիները, բայց... նաեւ տխրում ես, որովհետեւ շատ հուշարձանների լուսանկարների տակ հավելյալ մակագրություններ են՝ «...ավերվել է», «...ամբողջությամբ ավերվել է»։ «Աստապատի Կարմիր վանքը. լիովին ավերվել է»... Ջուղայի Ամենափրկիչ վանք (9-րդ դար), ավերվել է»... «Նոյի դամբարանը, ավերվել է»...

- Այս լուսանկարներն արել եմ 1965-ից մինչեւ 1988 թվականը, -ասում է Արգամ Այվազյանը։ – Դրանից հետո իմ մուտքն այնտեղ լիովին բացառված է։ Եվ հիմա չեմ կարող հաստատել, որ չեն ավերվել նաեւ մինչեւ 1988 թվականը կանգուն կամ կիսականգուն մնացած հուշարձանները։

Այս ցուցահանդեսը կարեւորվում է նրանով, որ զուտ պատմաճարտարապետական հուշարձաններ չեն ներկայացված։ Կամուրջներ, կենցաղային շինություններ, գորգեր, որմնանկարներ... Ներկայացված է նաեւ... մուսուլմանական մշակույթի երեք հուշարձան՝ Նախիջեւանի Մոմինա խաթունի, Ջուղայի (Վարդուտի) եւ Ագարակի (Կարաբաղլարի) դամբարանները։ Այսինքն՝ ճշմարտացի է ներկայացվել երկրամասի պատմամշակույթը՝ առանց որեւէ խտրականության։

Ցուցահանդեսում ներկայացված շատ արժեքներ այսօր պահպանվում են Արգամ Այվազյանի ջանքերի շնորհիվ։ Հատկապես՝ որմնանկարները։ Որմնանկարչական արվեստը Նախիջեւանի միջնադարյան մշակույթի կարեւոր եւ ուշագրավ բնագավառներից մեկն է։ Այս ոլորտում Նախիջեւանում ստեղծագործել են բազմաթիվ հայտնի անուններ՝ Սիմեոն (Նախիջեւան-Աստապատ, 13-14 դդ.), Կարապետ (Աբրակունիս, 14-րդ դ.), Մարիամ (Ջուղա, 15-րդ դ.) եւ, իհարկե, Հովնաթանյանները, որոնք տոհմական ծնունդով Երնջակ գավառի Շոռոթ գյուղաքաղաքից են՝ Հոհան, Թադեւոս, Մարգար, Նաղաշ, Հակոբ, Հարություն...

Նախիջեւանի պատմամշակութային ժառանգությանը նվիրված Հայաստանի Ազգային պատկերասրահում բացված այս ցուցահանդեսն իսկապես կարեւոր իրադարձություն է մշակութային արժեքների համատարած ավերումների մեր ժամանակներում։

ՄԵՐՎԵՏ ԳԱԼՍՅԱՆ

ՀԱՅԱՑԻՐՏԱԿ

Երեւանցի հայուհին չինական կինոա՞ստղ

Գրեթե ամեն օր առիթ չի պակասում համոզվելու, որ հայերս իսկապես անսովոր ժողովուրդ ենք... 1987 թվականից սկսած, երբ ձեռնամուխ եղա «Հայերը համաշխարհային կինոարվեստում» թեմայով նյութերի ժողովմանը, մեկը մյուսից հետաքրքրական ծանոթ-անծանոթ տվյալներ կուտակվեցին, որ արտացոլում են 1000-ի չափ հայ եւ հայազգի անձանց ամենատարբեր մասնակցությունն աշխարհի 30-ից ավելի երկրների կինոյի գործին՝ բեմադրիչներից մինչեւ ամենաանշան պաշտոնը կատարողները...

Ամենահետաքրքրական, անշուշտ, էկրանին իրենց հայկական արտաքինը կամ գոնե ազգանունը ցոլացնող դերասաններն են, որոնցով համաշխարհային հանդիսատեսը ճանաչում է հային... Տեսել ենք, լսել ենք, գիտենք անզուգական Շերիլին Սարգսյանին՝ իր թեեւ վիրահատած, սակայն դարձյալ հայկական քթով, բրազիլական հեռուստասերիալներում փայլած պաթետիկ ոճով խաղացող հայորդի դերասաններին, եգիպտական մելոդրամներում արտաճնլող հայազգի կինոաստղիկներին... Սակայն ո՞ւմ մտքով կանցներ հայկական դեմք ու անուն տեսնել ոչ ավել, ոչ պակաս... չինական էկրանին։ Եվ այն էլ մեկի, որ մեզ հետ ապրում է նույն քաղաքում...

Բոլորովին պատահաբար ծանոթացա Լիանա Եդիգարյանի՝ երեւանցի այդ հմայիչ, ժպտերես աղջկա հետ, որին առաջինը հայաստանցիներից բախտ վիճակվեց ուսանել Չինաստանում։ Գիտենք, որ բարձրագույն կրթության բնագավառում Հայաստանի եւ Չինաստանի միջեւ հաստատված համագործակցության շնորհիվ այսօր չինական տարբեր համալսարաններում ուսանում են երկու տասնյակի հասնող հայաստանցի երիտասարդներ։ Իսկ Չինաստանում ուսանած առաջին հայաստանցուն վիճակվեց աչքի ընկնող դերեր կատարել չինական հեռուստակինոյում...

– Մանկուց երազել եմ Չինաստան մեկնել եւ չինարեն սովորել,- պատմում է Լիանան։- Միաժամանակ շատ էի ոգեւորված Բրյուս Լիի կինոնկարներով եւ ցանկանում էի նաեւ դերասանությամբ զբաղվել։ Դպրոցում հաճախել եմ թատերական խմբակ։ Ավարտելուց հետո մեկ տարի անց հնարավորություն ստեղծվեց մեկնել Պեկին, որտեղ չորս տարի սովորեցի չինական մշակույթի եւ լեզվի համալսարանում։ Երբեւէ չէի կարող պատկերացնել, որ բոլոր ցանկություններս միաժամանակ կիրականանան։ Չինաստան ժամանելուցս արդեն ինն օր անց ինձ նկարահանման առաջարկներ արեցին։ Եվ չինարեն լեզվի ուսուցմանը զուգահեռ մասնակցեցի թատերական ներկայացումների եւ բազմաթիվ չինական կինոնկարների նկարահանմանը, որոնց կոնկրետ թիվը ես էլ չգիտեմ, քանի որ մեծ մասամբ զանգվածային տեսարաններում էր եւ դրվագային դերերում։ Օր է եղել, որ երեք տարբեր ֆիլմերում եմ նկարահանվել...

Սակայն վեց հեռուստատեսային ֆիլմաշարերում Լիանան հանդես է եկել գլխավոր դերերում։ Դրանք են՝ Գերմանիայի արքայադուստր Ֆելիսիա («Չինական դինաստիայի սուրհանդակը»), Քեթի («Արտակարգ գործ»), ամերիկուհի («Ջոն Գուան Յուն փողոցը»), հոլանդուհի («Տայվանցի հերոս Ջըն Չըն Գուն»), Ջեսի («Հնարճ կայսրը»)։ Իսկ «Մեծ ձեռք» ֆիլմում նկարահանվել է հոլիվուդյան հռչակավոր դերասան Դոնալդ Սաթըրլենդի հետ՝ կատարելով նրա ընթերակայի դերը։ Նրա ամենամեծ դերը Ջենին է՝ բեմադրիչ Բայ Խոնի «Վաղ թառամած ծաղիկը» (2001) հեռուստաշարում։ Այստեղ Լիանայի հերոսուհին մի գեղեցիկ ամերիկուհի է, որ ամուսնանում է չինացու հետ եւ տեղափոխվելով ամուսնու հայրենիքը բախվում 1940-ականների Չինաստանի պահպանողական իրականությանը։ 20 մասանի ֆիլմաշարի վերջում տարին առած Ջենիին մարմնավորել է Սըչուանի համալսարանի ռուսաց լեզվի դասախոս, ծնունդով մոսկվացի Սուսաննա Մալինինան։ «Նա տեսքով բավական նման էր ինձ, գուցե այն պատճառով, որ նրա պապիկը հայ է եղել», ասաց Լիանան։

«Չինարենի իր հրաշալի իմացությամբ Լիանան ներկայացնում է դերակատարման արտահայտման ոճ, կարողանում է իր դերերով պատկերել տվյալ երկրի աղջիկների (Իտալիա, Իսպանիա, Ֆրանսիա, Ամերիկա, Ռուսաստան եւ այլն) կերպարներ», գրել է չինական ամսագրերից մեկը։

Այս կինոնկարներից բացի Եդիգարյանը նկարահանվել է ուշուի մի հատուկ ծրագրում։ Օրը երեք անգամ չինական CC TV հեռուստակայանը ցուցադրել է «Պա գուա ջան» կոչվող ուշուի տարատեսակի մի հատուկ ծրագրում, որի ընթացքում Լիանան կատարել

է իր չինացի մարզչի ցուցմունքները։

Հետաքրքրական է, որ ի տարբերություն արեւմուտքցի ուսանողների, Չինաստանում սովորող եւ աշխատող հայերն ու նախկին խորհրդային հանրապետություններից եկածները հաճույքով ընդառաջում են չին կինոգործիչների հրավերներին՝ եվրոպացիների դերերով հանդես գալու չինական կինոնկարների զանգվածային տեսարաններում՝ թե իրենց էկրանին տեսնելու բերկրանքը վայելելու եւ թե ազատ ժամանակ ինչ-որ չափով որոշ գումար աշխատելու համար։ Հատկանշական է նաեւ, որ եթե եվրոպական եւ ամերիկյան ֆիլմերում հայերը կատարել են մերձավորարեւելցիների դերեր, ապա չինական ֆիլմերում հանդես են գալիս եվրոպացիների դերերով։

Մի շարք կինոնկարներում փոքր դերով հանդես է եկել նաեւ Լիանայի կրտսեր քույրը՝ Մարինա Եդիգարյանը։ Հեռուստակինոյից բացի Լիանան եւ Մարինան հանդես են եկել գովազդներում, հեռուստաշոուներում՝ որպես կոնֆերանսյե, երգչուհի եւ ամուսնացող, չինական եւ հայկական երգերի կատարումներով մասնակցել են բազմաթիվ միջոցառումների... Այժմ Մարինան չինական լեզվի եւ մշակույթի համալսարանի ասպիրանտ է եւ միաժամանակ հաջողությամբ հանդես է գալիս չինական ծննդյան օպերայում։ Չինական մամուլը բազմիցս գրել է Եդիգարյան քույրերի մասին անվանելով նրանց «Յամենիյա ծիեմեյ խուա», այսինքն՝ «հայ ծաղիկ քույրիկներ»...

– Մենք Չինաստանում առիթի դեպքում ներկայացնում ենք հայ մշակույթը, հաճախ բեմ ենք դուրս եկել հայկական տարազով, պատմել մեր ժողովրդի, մեր արվեստի մասին։ Մասնակցում ենք բոլոր հայկական միջոցառումներին, որոնք հազվադեպ են, իհարկե... Ահա մեկ ամիս է, ինչ վերադարձել եմ Չինաստանից, սակայն արդեն չորրորդ անգամն է մեր տուն են զանգահարում չինացի կինոբեմադրիչները - նոր դերեր են առաջարկում...

Ահա այսպես է, Հայաստանում չկան պայմաններ ինքնարտահայտվելու, չկա կինոարտադրություն, հեռուստակինո, դրա համար էլ մեր շնորհալիները մինչեւ Չինմաչին են հասնում ու զարդարում օտար բեմերը եւ էկրանները... Ես, որ մեծ բավականություն ստացա Լիանայի հետ զրուցելով, նրա մասնակցությամբ մի կինոնկար հասվածաբար դիտելով, լսելով նրա չինարեն երգելը, նաեւ տեսնելով հրաշալի ասեղնագործությունները, մեծապես ցանկանում եմ, որ նման շնորհաշատ հայուհին նաեւ հայ թատրոնին ու կինոյին պատկանելու հնարավորություն ունենա...

ԱՐԾՎԻ ԲԱԽՉԻՆՅԱՆ

Մարզական

Ակնկալում եմ հաջող ելույթներ

Դահուկորդ Արամ Հաջյանը լավատեսորեն է տրամադրված

Գյումրեցի դահուկորդ Արամ Հաջյանը մեկն է այն 8 մարզիկներից, ովքեր Հայաստանը ներկայացնելու են Սոլթ Լեյք Սիթիում կայանալիք ձմեռային օլիմպիական խաղերում:

–Արամ, շնորհավորում եմ նման բարձր պատվի արժանանալու համար: Նախ կխնդրեի ներկայանալ մեր ընթերցողներին:

– Շնորհակալություն: Իրոք որ մեծ պատիվ է Հայաստանն օլիմպիական խաղերում ներկայացնելը: Ծնվել եմ 1979 թ. Գյումրիում, դահուկավազքով զբաղվում եմ 14 տարեկանից: Անցած տարվա Հայաստանի բացարձակ չեմպիոնն եմ, սպորտի վարպետի թեկնածու, շուտով կստանամ սպորտի վարպետի վկայականը:

– Սա քո առաջին օլիմպիադան է, իսկ առաջինը միշտ էլ տպավորվում է մարզիկի հիշողությունում: Ի՞նչ ակնկալիքներով ես մեկնում մրցումների:

– Նման խոշորամասշտաբ մրցումների առաջին անգամ եմ մասնակցում: Յուրաքանչյուր մարզիկի նվիրական երազանքն է օլիմպիադային մասնակցելը: Անշուշտ, անջնջելի տպավորություններով կվերադառնամ Սոլթ Լեյք Սիթիից: Ակնկալում եմ հաջող ելույթներ: Ինքներդ էլ հասկանում եք, որ մենք մեդալների չենք հավակնում, սակայն ձգտելու եմ որքան հնարավոր է բարձր տեղ գրավել, որպեսզի նաեւ մարզական առումով ինձ համար հիշարժան լինի այս օլիմպիադան:

– Լավատեսությունը հաջողության գրավականներից մեկն է: Ինչի՞ վրա է այն հիմնված:

– Ուսումնամարզական հավաքների, մարզումների շնորհիվ լավ մարզավիճակում եմ գտնվում: Հունիսից համատեղ մարզումներ եմ անցկացրել Ռուսաստանի երիտասարդական հավաքականի հետ, նրանց մարզիչների գլխավորությամբ, մասնակցել եմ հավաքների եւ մրցումների, որոնք հնարավորություն ընձեռեցին բարելավել ֆիզիկական պատրաստությունը, հղկել դահուկավազքի տեխնիկան:

– Դժվա՞ր էր օլիմպիական վարկանիշ ձեռք բերել:

– Իհարկե, հեշտ չէր: Օլիմպիադայի ուղեգիր ձեռք բերելու համար անհրաժեշտ էր վարկանիշային մի քանի մրցումների արդյունքում նվազագույնը վաստակել 90 միավոր: Մարզիկին վարկանիշային միավորներ են տրվում, եթե տվյալ մրցատարածությունը կարողանում է հաղթահարել սահմանված ժամանակահատվածում: Օլիմպիական վարկանիշ ձեռք բերեցի Կրասնոգորսկում անցկացված մրցումներում: Մինչ այդ, արդեն իմ հաշվին գրանցել էի վարկանիշային միավորներ, իսկ Կրասնոգորսկում նույնիսկ գերազանցեցի անհրաժեշտ նվազագույն միավորների սահմանը:

– Իսկ միջազգային մրցումների մասնակցության փորձ ունե՞ս:

– Ցավոք ոչ: Օլիմպիական խաղերը կլինեն իմ առաջին միջազգային մրցումները: Սակայն Ռուսաստանում մասնակցած մի շարք մրցումների փորձը, կարծում եմ, ինձ օգտակար կլինի: Կաշխատեմ լավ հանդես գալ:

– Ո՞ր մրցաձեւերում ես մեկնարկի դուրս գալու:

– Սովորաբար, ես մասնակցում եմ ազատ եւ դասական ոճերով 15, 30 եւ 50 կմ դահուկավազքի մրցումներին: Բոլոր մրցաձեւերում էլ պատրաստ եմ մեկնարկի դուրս գալ: Այդ հարցը մարզիչները կորոշեն տեղում:

– Ինչպիսի՞ն են մարզաձեւի զարգացման հնարավորությունները Հայաստանում:

– Ճիշտ է, Հայաստանը հարավային երկիր է, սակայն ձմեռային մարզաձեւերի զարգացման համար վատ պայմաններ չեն ստեղծված Ծաղկաձորում, Հրազդանում, Գյումրիում, Աշոցքում, որտեղ արդեն նոյեմբեր-դեկտեմբեր ամիսներին հնարավորություն կա մարզվել դահուկներով: Ամռանը մարզումներն անցկացնում ենք անվադահուկներով, կրոսավազքեր ենք անցկացնում, մարզվում համալիր վարժությունների միջոցով: Դահուկավազքով պարապողների թիվը բավական մեծ է, հետաքրքրություն կա մարզաձեւի նկատմամբ, տարբեր մրցումներ են անցկացվում: Այնպես որ, մարզաձեւի զարգացման համար պայմաններ կան:

– Ինձ մնում է հաջողություն ցանկանալ քեզ եւ քո թիմակիցներին օլիմպիական խաղերում:

– Շնորհակալություն: Կձգտենք հնարավորին չափ հաջող ելույթներ ունենալ եւ բարձր պահել երկրի մարզական պատիվը:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼԵԳԵՈՆ

Կարեն Դոխոյան. «Ուկրաինացիներն անհարմար մրցակից են»

Սամարայի «Կռիլյա Սովետովը» հունվարի 25-ին ավարտեց ուսումնամարզական երկրորդ հավաքը, որից հետո ֆուտբոլիստներին մեկշաբաթյա արձակուրդ տրամադրվեց: ՀՀ հավաքականի պաշտպան Կարեն Դոխոյանն արձակուրդն անցկացրեց Երեւանում հարազատ օջախում: Այստեղ էլ հանդիպեցինք Կարենին ե խնդրեցինք պատմել «Կռիլյա Սովետովում» իր գործերի մասին, ինչպես նաեւ կարծիք հայտնել Եվրո-2004-ի վիճակահանության արդյունքների վերաբերյալ:

– «Կռիլյա Սովետովն» ուսումնամարզական երկու հավաք է անցկացրել: Վիրահատությունից հետո բժիշկները խորհուրդ տվեցին ռիսկի չդիմել, ուստի Կիսլովոդսկում եւ Կիպրոսում ես մարզումներին չմասնակցեցի: Ես պարապում էի անհատական ծրագրով: Իհարկե, ցավալի է, որ զրկված եմ հագեցած մարզումներ անցկացնելու հնարավորությունից, սակայն աստիճանաբար ապաքինվում եմ: Ակումբի ղեկավարությունն ու մարզիչները հավատում են իմ հնարավորություններին, ուստի լրիվ ապաքինվելուց հետո կաշխատեմ արդարացնել նրանց սպասելիքները:

Թիմում որոշ փոփոխություններ են կատարվել: Հրավիրվել են Մոսկվայի «Սպարտակի» հենակետային կիսապաշտպան Վիկտոր Բուլատովը, նիգերացի եւ հարավսլավացի պաշտպաններ, բրազիլացի եւ լիտվացի հարձակվողներ: Թիմին հրաժեշտ են տվել Կասիմովը, Չայկան եւ Կոնովալովը:

Կիպրոսում այժմ հավաք են անցկացնում մի շարք թիմեր, այդ թվում երեւանի «Բանանցն» ու «Սպարտակը»: Այնտեղ ֆուտբոլային յուրահատուկ շուկա է ստեղծվել: Աչքի ընկած ֆուտբոլիստները կարող են շահավետ պայմանագրեր կնքել: Կցանկանայի, որպեսզի բախտը ժպտար նաեւ հայ ֆուտբոլիստներին:

Փետրվարի 1-ին կսկսվի մեր 3-րդ հավաքն Անթալիայում: Կանցկացնենք ընկերական հանդիպումներ, որից հետո արդեն կորոշվի թիմի հիմնական կազմը: Ինչ վերաբերում է վիճակահանությանը, ապա ներկայիս ընտրական խումբն ավելի ուժեղ է, քան նախորդը: Դժվար կլինի մեզ համար, սակայն կաշխատենք հաղթահարել դժվարությունները: Չէ՞ որ ՀՀ հավաքականը յուրաքանչյուր ընտրական մրցաշարում գոնե մի փոքր առաջընթաց է արձանագրում: Ցանկալի չէր կրկին ուկրաինացիների հետ հանդիպել, քանի որ նրանք մեզ համար անհարմար մրցակիցներ են: Սակայն մենք էլ նրանց համար նվեր չենք: Չեմ կարողանում մոռանալ ուկրաինացիների հետ երեւանյան հանդիպումը, որում 2-0 հաշվի ժամանակ չկարողացանք պահպանել առավելությունը եւ ցավալի պարտություն կրեցինք: Դա մեզ համար պետք է դաս հանդիսանա, որպեսզի հետագայում նման բաներ այլեւս չկրկնվեն:

Ներկա պայմաններում նպատակահարմար է հավաքականի գլխավոր մարզիչ ընտրել տեղի մասնագետներից: Իսկ թե ով կլինի մարզիչը, պրոֆեսիոնալ ֆուտբոլիստիս համար նշանակություն չունի: Կարեւորն այն է, որ նոր մարզիչը կարողանա համախմբել կոլեկտիվը եւ ուժեղացնել թիմի կազմը:

«Դինամոն» հետաքրքրվում է Ալբերտ Սարգսյանով

Ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք, ՀՀ հավաքականի եւ Մոսկվայի «Լոկոմոտիվի» կիսապաշտպան Ալբերտ Սարգսյանն ակումբի կողմից տրանսֆերի էր հանվել եւ նոր թիմ էր որոնում:

Եվ ահա, հայտնի է դարձել, որ հայ ֆուտբոլիստով հետաքրքրվում է Սանկտ Պետերբուրգի «Դինամոն», որն այս մրցաշրջանում իր նորամուտն է նշելու առաջին դիվիզիոնում: Թիմի գլխավոր մարզիչ Սերգեյ Լոմակինը «Սպորտ էքսպրեսի» թղթակցին հայտնել է, որ ներկայումս բանակցություններ են վարում Ալբերտ Սարգսյանի եւ էլի մի խումբ փորձառու ֆուտբոլիստների՝ Արսեն Ավակովի («Ուրալան»), «Ալանիայի» նախկին խաղացող Ալբերտ Դոգուզովի եւ Իլշատ Ֆայզուլինի հետ:

Օսկանյանը փորձարկվում է «Ռուբինում»

ՀՀ հավաքականի եւ «Սպարտակի» կիսապաշտպան Արթուր Օսկանյանը նախապատրաստական շրջանում փորձաշրջան էր անցնում էլիստայի «Ուրալանում», որտեղ ժամանակին խաղացել է: Թիմի հետ նա մասնակցեց ուսումնամարզական երկու հավաքի, սակայն թիմի գլխավոր մարզիչ Սերգեյ Պավլովն Արթուր Օսկանյանին չընդգրկեց «Ուրալանի» կազմում: Ներկայում Օսկանյանը Կազանի «Ռուբինի» կազմում փորձաշրջան է անցնում Իսպանիայում:

Գրեթե նմանատիպ իրավիճակում հայտնվեց հայազգի մեկ այլ ֆուտբոլիստ՝ Արսեն Ավակովը: Անցյալ մրցաշրջանում նա բավական արդյունավետ գործեց «Ուրալանում» (13 գոլ)՝ մեծ ներդրում ունենալով բարձրագույն խմբի ուղեգրի նվաճման գործում: Սակայն առաջնության ավարտից հետո նրա համար տեղ չգտնվեց թիմի կազմում: Այժմ Ավակովն էլ Օսկանյանի հետ «Ռուբինում» է:

Պոնոմարյովին կարող են դատի տալ

Փետրվարին իսպանական Լինարես քաղաքում ավանդաբար անցկացվող շախմատի խոշոր մրցաշարի կազմակերպիչները պատրաստվում են դատի տալ ՖԻԴԵ-ի վարկածով աշխարհի 16-րդ չեմպիոն Ռուսլան Պոնոմարյովին: Պատճառն այն է, որ չնայած նախապես կնքած պայմանագրի, Պոնոմարյովը կազմակերպիչներին տեղեկացրել էր, որ հարազատ Կրամատորսկում շախմատի դպրոցի բացման կապակցությամբ չի կարող մասնակցել մրցաշարին: Ինչպես տեղեկացրել է իսպանացի հայտնի շախմատային լրագրող Լեոնչո Գարսիան, աշխարհի չեմպիոնի այդ բացատրությունը չի բավարարել մրցաշարի կազմկոմիտեին: Իսպանացիները գտնում են, որ Պոնոմարյովի բացակայության դեպքում իրենք 1 մլն դոլարի վնաս կկրեն:

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Սարգսյանի հաղթական մեկնարկը

Միլանում անցկացվող թենիսի մրցաշարում հաղթանակով մեկնարկեց Սարգիս Սարգսյանը: Հայ թենիսիստը պարտության մատնեց չեխ Իրժի Նովակին (6-3, 2-6, 6-4), որն Ավստրալիայի բաց առաջնությունում հասել էր մինչեւ կիսաեզրափակիչ: Հաջորդ փուլ են մտել նաեւ Միրնին, Ֆեռեռոն, Շալկենը, Գալվանին, Սանգինետին, Կրատոխվիլը եւ Սան:

Երրորդ խաղում ոչ-ոքի

Կիպրոսում ուսումնամարզական հավաք անցկացնող Երեւանի «Սպարտակն» ընկերական 3-րդ հանդիպումն անցկացրեց: Մրցակիցն «Ալանիայի» փոխարինող կազմն էր: Չնայած կողմերի ներդրած ջանքերի, դարպասները մնացին անառիկ:

Կուռնիկովան ամենասեքսուալ մարզուհին է

Ամերիկյան ESPN մարզական հեռուստաընկերությունը հրապարակել է աշխարհի ամենասեքսուալ մարզիկ-մարզուհիների տասնյակը: Ինչպես եւ անցյալ տարի, ամենասեքսուալ մարզուհին ռուսաստանցի թենիսիստուհի Աննա Կուռնիկովան է, որին վաղուց արդեն սեքս-խորհրդանիշ են համարում:

Լավագույն տասնյակում տեղ է զբաղեցրել նաեւ նախկին ռուսաստանցի, ներկայումս Ավստրալիայի թեթեւատլետների հավաքականում հանդես եկող Տատյանա Գրիգորեւան, որը Սիդնեյի օլիմպիական խաղերի արծաթե մեդալակիր է: Նա 5-րդ հորիզոնականում է:

Տղամարդկանց տասնյակում ռուս մարզիկներից տեղ է գրավել հոկեյիստ Պավել Բուրեն (7-րդ տեղ):

«Կիլիկիան» մարզվում է եւ սպասում ֆեդերացիայի վճռին

Ֆուտբոլասերներն, անշուշտ, տեղյակ են ֆուտբոլի ՀՀ հոբելյանական առաջնությանը «Կիլիկիայի» չմասնակցելու պատճառին: Ի պատիվ ակումբի նախագահ Աշոտ Ադաբաշյանի, թիմն ամբողջությամբ պահպանեց իր կազմը, ողջ մրցաշրջանի ընթացքում կանոնավոր պարապմունքներ անցկացրեց ֆուտբոլիստների ուժերը փորձարկելով ընկերական հանդիպումներում: Նոր մրցաշրջանին էլ թիմը բավականին լրջորեն է նախապատրաստվել: «Կիլիկիան» ուսումնամարզական հավաք անցկացրեց Ծաղկաձորում, որից հետո մարզումները շարունակում է Երեւանում: Ճիշտ է, դեռեւս հայտնի չէ, թե «Կիլիկիային» կթույլատրե՞ն մասնակցելու ՀՀ բարձրագույն խմբի առաջնությանը: Ակումբի ղեկավարությունը նման խնդրանքով վաղուց է դիմել ֆուտբոլի ֆեդերացիա, սակայն մինչ օրս պատասխան չի ստացել: Հարցին լուծում պետք է տա ֆեդերացիայի գործկոմը: Բացառված չէ, որ հարցի դրական լուծման դեպքում բարձրագույն խմբում հանդես գա 14 թիմ:

«Կիլիկիա» ակումբի ղեկավարությունը մտածել է նաեւ թիմի հերթափոխի մասին: Չնայած «Կիլիկիայում» հիմնականում երիտասարդ ֆուտբոլիստներ են ընդգրկված, սակայն կազմավորվել են նաեւ մի քանի կոլեկտիվներ, որոնք կմասնակցեն հանրապետության 1-ին խմբի եւ տարբեր տարիքային խմբերի պատանեկան առաջնություններին: Ակումբն ունի ֆուտբոլի իր մանկապատանեկան խմբերը, իսկ նրա մարզաբազային գեղեցկատես «Հրազդան» մարզադաշտին, որն անցյալ տարի նոր տեսք ու շուք ստացավ, շատերը կնախանձեն: Այնպես որ «Կիլիկիա» ակումբի ղեկավարությունը լուրջ քայլեր է ձեռնարկում պրոֆեսիոնալ ուժեղ թիմ ստեղծելու ուղղությամբ: Մնում է, որ ֆուտբոլի ֆեդերացիան հաշվի առնելով վերը նշվածը, թույլատրի «Կիլիկիային» մասնակցելու բարձրագույն խմբի առաջնությանը: Կասկած լինել չի կարող, որ դրանից մեր ֆուտբոլը կշահի:

ՀԱԿԱՄԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆ

Շարոնն ափսոսում է, որ ժամանակին չի «չեզոքացրել» Արաֆաթին

Երեկ իսրայելական «Մաարիվ» թերթին տված հարցազրույցում վարչապետ Արիել Շարոնն ափսոսանք է հայտնել, որ երկու տասնամյակ առաջ չի «չեզոքացրել» պաղեստինցիների առաջնորդ Յասեր Արաֆաթին, քանի որ համաձայնություն էր ձեռք բերվել նրան չվերացնելու մասին: Հիշեցնենք, որ այդ դեպքն արձանագրվել է 1982 թ.-ին Բեյրութում, որտեղից երկար ու կատաղի դիմադրությունից հետո Արաֆաթը միջազգային համաձայնությամբ եւ Ֆրանսիայի երաշխավորությամբ իր հազարավոր զինյալների հետ նավերով դուրս բերվեց եւ ապաստան գտավ Թունիսում: Այն ժամանակ Շարոնը Իսրայելի պաշտպանության նախարարն էր եւ «Ցահալի» Լիբանան ներխուժման վերահսկողը:

Պատասխանելով Շարոնի ափսոսանքին, պաղեստինցիների գլխավոր բանագնաց Սաեբ Էրեքաթն ասաց, որ Շարոնի վարմունքը գանգստերային է, նա հանդես է գալիս գանգստերի նման, ինչը մեծ ամոթ է որեւէ վարչապետի համար: Դրանով, ասաց նա, Շարոնն ապացուցեց, որ պատրաստվում է Արաֆաթի նկատմամբ անել այն, ինչը չէր արել ժամանակին:

ՀԱՅՆԵՐԱՐՏԲԱՆԿԸ

Ս. թ. փետրվարի 1-ից հայտարարում է ավանդների ընդունման հետեւյալ տոկոսադրույքները.

1. ՀՀ դրամով ավանդներ

Ժամկետ	Տոկոսադրույք (տարեկան)
15-45 օր	9%
46-90 օր	10%
91 օր	12%

Ավանդի նվազագույն գումարը սահմանվում է 300 000 ՀՀ դրամ

2. Արտարժույթով ավանդներ

Ժամկետ	Տոկոսադրույք (տարեկան)
15-45 օր	6%
46-90 օր	7%
91 օր	9%

Ավանդի նվազագույն գումարը սահմանվում է 1000 ԱՄՆ դոլարին համարժեք արտարժույթ:

Աշխատանքի հրավեր

Գովազդային գործակալությունը հրավիրում է գովազդային գործակալների: Աշխատավարձը՝ գործարքային:

Հեռ.՝ 270641

ԼՈՒԾԱՐՎՈՒՄ Է

Հայսպառկոոպմիության «Քաղկոոպառի վարչություն» ՊՁ գրանցված Արաբկիրի տեռռեգիստրում, գրանցման համարը՝ 01Ա 803175, հարկային ծածկագիրը՝ 00016508, հասցեն՝ Արա Սարգսյան թիվ 19, հեռ. 39-58-08:

Բոլոր պարտատերերին խնդրվում է 2 ամսվա ընթացքում ճշտել իրենց ֆին. փոխհարաբերությունները:

ԼՈՒԾԱՐՄԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԸ

մրցութային կարգով աշխատանքի է հրավիրում՝

1. Տեղեկատվության եւ հասարակայնության հետ կապերի կոորդինատորի
Թեկնածուն պետք է ունենա բարձրագույն կրթություն (ցանկալի է մագիստրոսի կոչում) լրագրության, հասարակական կառավարման կամ այլ հարակից ոլորտում, մեկից երկու տարվա համապատասխան՝ ցանկալի է լրագրողական աշխատանքի փորձ: Հայերեն, ռուսերեն եւ անգլերեն լեզուների եւ համակարգչի գերազանց տիրապետումը պարտադիր է:
Պահանջվող փաստաթղթերն են՝ կրթության վկայական, ինքնակենսագրական (resume) եւ երկու մասնագիտական երաշխավորագիր:
2. Ընդունելության հարցերով գրասենյակի կոորդինատորի
3. Վարչական քարտուղարի (ճարտարագիտության բաժին)
4. Վարչական քարտուղարի՝ կես դրույքով (անգլերեն ծրագրերի բաժին)
Թեկնածուները պետք է ունենան բարձրագույն կրթություն, լավ տիրապետեն հայերեն, ռուսերեն եւ անգլերեն լեզուներին եւ համակարգչային հմտություններին, ինչպես նաեւ ունենան առնվազն մեկ տարվա համապատասխան աշխատանքային փորձ: Նախընտրելի է, որպեսզի 3 եւ 4 թափուր տեղերի դիմորդներն ունենան բարձրագույն կրթություն համապատասխանաբար ճշգրիտ գիտությունների եւ անգլերենի բնագավառներում:
Պահանջվող փաստաթղթերն են՝ կրթության վկայական եւ ինքնակենսագրական (resume):

Փաստաթղթերն ընդունվում են մինչեւ՝ ս. թ. փետրվարի 6-ը, ժ. 17:45: Նշել պաշտոնը:

Դիմել հետեւյալ հասցեով՝ Մարշալ Բաղրամյան 40, 50ա սենյակ:

ԱԶԳ

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԱՌԱՋԱՐԿ

«Ազգ» օրաթերթի տնօրինությունը հրավիրում է թերթի վաճառքով զբաղվող անձանց եւ գովազդային գործակալներին՝ փոխշահավետ համագործակցության:

Հեռ.՝ 52-93-53:

FULBRIGHT AMERICAN STUDIES SUMMER INSTITUTE PROGRAM 2002

The Bureau of Educational and Cultural Exchanges of the U. S. Department of State together with The United States Embassy in Armenia are pleased to announce the Fulbright American Studies Institute Program 2002. The program is designed as a rigorous six-week faculty level seminar for multinational groups of university teachers, researchers and secondary educators. This year nine summer institute programs are offered:

1. THE CIVILIZATION OF THE UNITED STATES
2. U.S. CONSTITUTION: ORIGINS, EVOLUTION AND CONTEMPORARY ISSUES
3. U.S. POLITICAL SYSTEM
4. U.S. FOREIGN POLICY
5. RELIGION IN THE UNITED STATES
6. CONTEMPORARY AMERICAN LITERATURE
7. THE UNITED STATES THROUGH LITERATURE: READING AMERICA
8-9. AMERICAN STUDIES FOR SECONDARY SCHOOL EDUCATORS (2 programs)

Eligibility: Applicants should be university faculty including teachers, trainers, department chairs, curriculum developers, textbook writers, scholars and secondary school educators. Good knowledge of English is required. Application forms are available at the U. S. Embassy.

DEADLINE FOR SUBMISSION OF APPLICATIONS IS FEBRUARY 20, 2002.

A short description of the programs is posted on the Embassy notice board. For detailed information about the programs, please contact Ms. Hasmik Mikayelyan at the Public Affairs Section of the U. S. Embassy in Armenia.

E-mail: amerstudies@yahoo.com
Address: Baghramian Street 18, Yerevan

2002 Թ. ՖՈՒԼԲՐԱՅԹԻ ԱՄԵՐԻԿԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԱՄԱՌԱՅԻՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ (Fulbright American Studies Summer Institute Program 2002)

ԱՄՆ պետքարտուղարության կրթական եւ մշակութային փոխանակումների վարչությունը, ԱՄՆ դեսպանության հետ համատեղ հայտարարում են Ֆուլբրայթի ամերիկագիտության ամառային դասընթացների 2002 թ. ծրագիրը: Ֆուլբրայթի ամառային դասընթացները կներառեն վեցշաբաթյա գիտական սեմինարներ դասախոսների, ուսուցիչների եւ հետազոտողների համար: Այս տարի հայտարարվում են հետեւյալ ինը ծրագրերը.

1. ԱՄՆ-ի քաղաքակրթությունը
2. ԱՄՆ-ի սահմանադրությունը՝ ծագումը, զարգացումը եւ ժամանակակից հիմնահարցերը
3. ԱՄՆ-ի քաղաքական համակարգը
4. ԱՄՆ-ի՝ արտաքին քաղաքականությունը
5. Կրոնն ԱՄՆ-ում
6. Ժամանակակից ամերիկյան գրականությունը
7. ԱՄՆ-ի ուսումնասիրությունը գրականության միջոցով
8-9. Ամերիկագիտություն միջնակարգ դպրոցների մանկավարժների համար (2 ծրագիր)

Դիմորդները պետք է լինեն դասախոսական կազմի անդամներ, ներառյալ՝ ուսուցիչներ, դասախոսներ, ուսումնական ծրագրերի, դասագրքերի հեղինակներ եւ գիտնականներ: Անգլերենի լավ իմացությունը պարտադիր է: Դիմումի ձեւը կարելի է ստանալ ԱՄՆ դեսպանությունից:

Դիմումները պետք է ներկայացնել ԱՄՆ դեսպանատուն: Դիմումների ընդունման վերջնաժամկետը 2002 թ. փետրվարի 20-ն է:

Ծրագրերի համառոտ նկարագրությունը փակցված է ԱՄՆ դեսպանության ցուցատախտակին: Մանրամասն տեղեկությունների համար խնդրում ենք դիմել ԱՄՆ դեսպանության հասարակայնության հետ կապերի բաժնի աշխատակից Հասմիկ Միքայելյանին էլ. փոստով <amerstudies@yahoo.com>:

Հասցեն՝ ԱՄՆ դեսպանություն Հայաստանում, Բաղրամյան 18, Երեւան

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 31. 01. 2002 Գինը՝ 100 դրամ